

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ ОТ ИЗПИРАНЕ НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕ НА ТЕРОРИЗМА,

установени в

Националната оценка на риска от изпирането на пари и финансиране на тероризма,

изготвена от създадената с Решение № 314 на Министерския съвет от 2019 г. постоянно действаща междуведомствена работна група и в изпълнение на чл. 96, ал. 1 от Закона за мерките срещу изпирането на пари

I. Констатации и резултати от Доклада за НОР от 2019:

През януари 2020 г. България обяви завършването на първата си холистична Национална оценка на риска (НОР) от изпиране на пари (ИП) и финансиране на тероризъм (ФТ), която доведе до изготвянето на Доклада за НОР за 2019 г., анализиращ вътрешните и външни рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризъм, пред които е изправена страната. България използва методологията на Съвета на Европа за НОР.

Докладът за НОР от 2019 г. не е първият документ, с който се прави опит да се измери риска от ИП/ФТ в Република България. През 2012 г. е реализиран пилотен проект, ръководен от Международния валутен фонд (МВФ). Целта на проекта включва прилагане в множество държави, включително и България, на подход, основан на риска, както и измерване на рисковете от ИП/ФТ, касаещи страната. Тази предварителна оценка на риска е проведена чрез прилагането на методология, разработена от МВФ. Ключовата констатация от тази предварителна оценка е, че големи количества изпрани пари произлизат от извършвани в страната измами с ДДС. По-късно, в периода 2014-2018 г., бяха разработени и приети няколко индивидуални стратегии за мерки срещу ИП/ФТ и такива с отделни елементи, засягащи тази област: Стратегия за превенция на ИП, 2011-2015¹; Стратегически насоки за превенция и противодействие на корупцията 2015-2020, съответстващи на Плана за действие в отговор на препоръките, отправени в Доклада на ЕК за България, януари 2015 г., в рамките на Механизма за сътрудничество и проверка; Стратегия за националната сигурност 2011-2020, насочена и към въпросите свързани с мерките срещу ИП/ФТ; актуализирана Стратегия за националната сигурност 2018-2025, насочена и към въпросите свързани с мерките срещу ИП/ФТ. Също бяха приети и/или имплементирани и други стратегически документи насочени не директно към рисковете от ИП/ФТ, а към предикатни престъпления и по този начин, имащи своето въздействие върху системата за превенция и противодействие на ИП/ФТ, като: Интегрирана стратегия за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност; Стратегия за превенция на престъпността (2012-2020); Национална стратегия за киберсигурност „Кибер устойчива България 2020“.

Докладът за НОР от 2019 г. е предвиден като инструмент за подпомагане на публичния и частния сектор както при разбирането на заплахите и уязвимостите на ИП/ФТ в България, така и при прилагането на мерки за борба с тях. Докладът изпълни и ангажиментите на България спрямо

---

¹ Действията, предприети от българските власти за избор на методология за НОР и изготвянето на НОР, които доведоха до приемането на Доклада за НОР от 2019 г., също така, изпълниха едно от действията, предвидени в Стратегията за превенция на изпирането на пари за 2011-2015 г. (обсъждан и приет от Министерския съвет през август 2011 г.). Стратегията за превенция на ИП, 2011-2015 г. се счита за един от приоритетите по отношение на финансовата сигурност, поддържането на интегритета на финансовия сектор чрез мерките срещу ИП/ФТ, ефективно сътрудничество с частния сектор за ограничаване на сивата икономика и по-нататъшно разработване на механизми за предотвратяване на изпирането на пари. Въпреки, че не е специално насочена към ФТ, стратегията включваше мерки срещу ФТ и това беше допълнително развито чрез процеса на НОР и приемането на доклада за НОР от 2019 г., съдържащ отделната оценка на риска от ФТ в Глава 8.

изискванията на FATF за НОР², както и тези на правото на ЕС³ в областта на мерките срещу ИП/ФТ, транспонирани в българското законодателство, за да се гарантира, че националните мерки срещу ИП/ФТ се прилагат в съответствие с установения риск.

Докладът за НОР от 2019 г. се основава на подробен анализ на рисковете от ИП и ФТ по следните компоненти:

- анализ на заплахите, произтичащи от предикатна престъпна дейност, която е основен източник на престъпни средства,
- анализ на субектите, които са ангажирани с дейностите по ИП;
- анализ на икономическите сектори, свързани с ИП;
- анализ на финансовия сектор и сектора на нефинансовите бизнеси и професии, използвани за целите на ИП и ФТ;
- трансграничните характеристики на ИП;
- анализ на рисковете от ФТ.

Общо 32 рискови събития за ИП и 10 рискови събития за ФТ са регистрирани от НОР. Някои рискови събития обхващат теми, засягани в различни глави, и по отношение на тях има препратки в съответните части на доклада за НОР. Обобщената матрица на рисковете събития е показана в Анекс 1 към самия доклад за НОР от 2019 г, а също така е налична като отделен документ, публикуван на интернет страницата на ДАНС⁴. Констатациите от всеки един от тези компоненти са анализирани и интегрирани, за да се създаде матрицата или рисковете сценарии за България.

Основните рискови събития за ИП/ФТ, установени в Доклада за НОР от 2019 г., са:

Рискови събития за ИП:

1. Изпиране на пари от широк кръг предикатни престъпления, извършени в чужбина или на територията на страната, свързани с организирана престъпност (основно наркотици, трафик на хора и данъчни престъпления като избягване установяването на данъчни задължения) чрез използването на формалната финансова система и широкото използване на парични средства в брой;

---

²Изисквания на Препоръка 1 на FATF.

³ Изисквания на чл. 7 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския Парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ, L 141/73 от 5 юни 2015).

⁴http://www.dans.bg/images/stories/FID/NOR/Risk_Events.pdf)http://www.dans.bg/images/stories/FID/NOR/Summarized_matrix_on_Risk_events.pdf

2. Изпиране на пари, придобити от корупция (включително имущество, придобито от присвояване на средства/измами с обществени поръчки с фондове на ЕС) чрез сложни схеми за изпиране на пари на територията на страната или извън нея с помощта на „професионални перачи“ и последващото интегриране на средствата във финансови инструменти в чужбина и в юридически лица и недвижими имоти в страната;
3. Изпиране на пари от данъчни престъпления (избягване установяването на данъчни задължения и измами с ДДС) чрез използването на подставени лица, местни и чуждестранни юридически лица в сложни схеми за разслояване и с помощта на „професионални перачи“;
4. Интегриране от местни и чуждестранни лица на значителни по обем „изпрани средства“ в сектора на строителството и инвестиции в недвижими имоти в контекста на значителния дял на сивата икономика;
5. Изпиране на пари от извършени в чужбина предикатни престъпления чрез небанкови инвестиционни посредници в България, както и случаи на извършване на нерегулирана търговия с финансови инструменти;
6. Изпиране на средства, придобити от данъчни престъпления (избягване установяване на данъчни задължения и с измами с ДДС) в сферата на търговията с храни и горива чрез използването на „кухи“ компании и неформални номинални собственици (подставени лица), подпомагано от корупционната среда и „сивата икономика“;
7. Изпиране на средства, придобити от компютърни измами и измами тип „социално инженерство“, извършени от малки или средни организирани престъпни групи (ОПГ), които използват територията на страната за разслояване на средствата;
8. Възможното въвличане на професионалисти и задължени лица по Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), улеснено от уязвимости, свързани с правилата за допускане до пазара (напр. регистриране/лицензиране) и подбора на техните служители, се наблюдава като основен риск, който подпомага функционирането на организираната престъпност и допринася за нивото на повечето от гореизброените рискове.

Рискови събития за ФТ:

1. Използването на услуги за налични парични преводи и нерегулираните неформални услуги за трансфери на средства (хавала), за прехвърлянето на средства, потенциално свързани с финансиране на тероризъм, за което способстват и мигрантските общности, допълнително повлияно до голяма степен и от кешовата и „сива икономика“;
2. Потенциалният риск (ограничен) за отклоняването на средства, предназначени за дейността на юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) или за религиозни дейности в България за ФТ.

В съответствие с изискванията на Препоръка 1 на FATF⁵ и Непосредствен Резултат 1 от Методологията на FATF⁶, някои части от Доклада за НОР от 2019 г. (които не съдържат класифицирана или чувствителна информация) са предоставени на обществеността, с цел постигане на единно разбиране за рисковете от ИП/ФТ и предприемане на общи, целенасочени подходи за ограничаване на рисковете.

II. Процес на координиране на действията по НОР:

В хода на изготвянето на Доклада за НОР от 2019 г. бяха предприети редица координационни дейности, в съответствие с процеса на национална оценка и управление на риска, предвидени в използваната от българските органи методология на Съвета на Европа за НОР. Със съвместна заповед на министъра на вътрешните работи и председателя на ДАНС беше създадена междуведомствена работна група за национална оценка и управление на риска (МРГ НОР), изпълняваща функциите на орган за вземане на решения и надзор над процеса по НОР и управлението на риска.

Работната група за национална оценка и управление на риска беше съставена от представители на всички органи, участващи в системата за превенция и противодействие на ИП/ФТ с оперативни познания в техните области на компетентност и председателствана съвместно от Държавна агенция „Национална сигурност“ (чрез директора на САД ФР - ДАНС) и Министерството на вътрешните работи (чрез началника на звено за борба срещу ИП към Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“). Като членове на работната група бяха включени експерти от следните институции: ДАНС (вкл. САД ФР и съответните дирекции отговорни за финансовата сигурност и противодействието на тероризма, както и правна дирекция); Министерството на вътрешните работи (вкл. Главна дирекция „Борба срещу организираната престъпност“, Главна дирекция „Национална Полиция“, Дирекция „Правно-нормативна дейност“ и Дирекция „Международно сътрудничество“); Национална агенция за приходите; Агенция „Митници“; Държавна комисия по хазарта; Министерство на финансите; Министерство на правосъдието, Прокуратурата на Република България (Върховна касационна прокуратура); Българска Народна Банка, Комисия за финансов надзор; Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество.

---

⁵Международни стандарти за борба с изпирането на пари, финансирането на тероризъм и пролиферация.

⁶Методология за оценка на техническото съответствие с Препоръките на FATF и ефективността на системата за превенция и противодействие на ИП/ФТ

Участието на частния сектор беше осигурено чрез включването им в дейностите, провеждани от МРГ НОР и попълването на въпросници, както и включването им в работата на съответните фокус групи. По този начин, беше осигурено участие на банки, небанкови кредитни институции, дружества за електронни пари, платежни институции, обменни бюра, застрахователни компании, застрахователни посредници, инвестиционни посредници, пенсионноосигурителни дружества и фондове, адвокати, нотариуси, дипломирани счетоводители, агенти на недвижими имоти и казина.

В резултат на решение на МРГ НОР за създаване на аналитично звено в процеса на изготвяне на НОР, беше формиран Аналитичен и координационен екип (АКЕ). Същият беше председателстван от САД ФР – ДАНС и съпредседателстван от БНБ и Прокуратурата на Република България, включващ също представители на КФН, МВР, ДАНС и КПКОНИ.

След влизането в сила на новия Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), март 2018 г., съгласно чл. 96 от същия закон, с Решение № 314 на Министерски съвет от 20 май 2019 г., изменено с Решение № 523 от 02.09.2019 г., беше създадена постоянната междуведомствена работна група за оценка и управление на риска.

Тази постоянна МРГ НОР е председателствана от директора на САД ФР – ДАНС и включва експерти от САД ФР – ДАНС, съответните дирекции на ДАНС отговорни за финансовата сигурност и борбата срещу тероризма, Министерство на вътрешните работи (включително Главна Дирекция „Борба срещу организираната престъпност“ и Главна Дирекция „Национална Полиция“); Национална агенция за приходите; Агенция „Митници“; Министерство на финансите; Министерство на правосъдието, Прокуратурата на Република България (Върховна касационна прокуратура); Българска Народна Банка, Комисия за финансов надзор; Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество.

Окончателният вариант на Доклада за НОР от 2019 г. беше приет от постоянната МРГ НОР.

III. Видове и източници на информация, използвани за Доклада за НОР от 2019 г.:

Докладът за НОР от 2019 г. използва различни статистически данни, типологии, тенденции и други стратегически документи. Всички качествени данни, придобити за целите на НОР чрез въпросници, бяха насочени конкретно към събирането на актуални мнения на практикуващите в областта както от публичния, така и от частния сектор.

Всички актуални промени в заплахите и уязвимостите, както и други обективни фактори, влияещи върху остатъчния риск, които не са в съответствие с предишните данни, са обсъдени допълнително и взети предвид, когато е уместно и обосновано съгласно използваната методология за НОР (т.е. тяхната съотносимост би могла да бъде ясно демонстрирана). В допълнение, резултатите от Наднационалната оценка на риска на Европейската

комисия по отношение на рисковете, засягащи вътрешния пазар и трансграничните дейности, бяха отразени в НОР. В тази връзка, препоръките на Европейската комисия⁷ са взети предвид.

По този начин, за да се оценят рисковете от ИП и ФТ в страната, в рамките на НОР са събрани данни и анализи от различни източници: национални органи (САД ФР-ДАНС, БНБ, КФН, Прокуратурата на Република България, МВР, КПКОНПИ, Националният статистически институт, Министерството на икономиката, Национална агенция за приходите, Държавна комисия по хазарта, Агенция „Митници“, специализирани дирекции на ДАНС и др.), регионални (МОНИВАЛ, Европол, ГРЕКО), международни (FATF) и открити източници (НПО като Център за изследване на демокрацията). Също така, беше придобита и анализирана информация от чуждестранни партньорски ФРС, правоохранителни органи, както и мнения на практикуващи в областта (от публичния и частния сектор).

IV. Ограничава не на риска в периода 2019 г. – септември 2021 г.:

Докладът за НОР от 2019 г. е предвиден не само като инструмент за подпомагане на публичния и частния сектор при разбирането на заплахите и уязвимостите на ИП/ФТ в България, но също и като инструмент, който да им помогне при прилагането на мерките за борба с тези заплахи и уязвимости.

В допълнение към идентифицирането на заплахите, уязвимостите и рисковете, докладът за НОР от 2019 г. описва и някои от необходимите мерки за ограничава не на рисковете.

Много от мерките, както и допълнителни такива, впоследствие бяха разработени и приложени чрез отделни инициативи, информирани от Доклада за НОР за 2019 г., които доведоха до предприемане на редица дейности, насочени към ограничава не на риска. Те включват законодателни, институционални, регулаторни, оперативни, надзорни и други действия, като например повишена ефективност на мерките на ниво политика, междуведомствена координация и сътрудничество; засилване на превенцията на ИП/ФТ и доколкото е възможно на основни предикатни престъпления, установяване на случаи на ИП/ФТ и докладване от обхванатите сектори; и засилено установяване на случаи, противодействие, наказателно преследване, санкциониране и улесняване на конфискацията, когато е възможно, при ИП/ФТ и свързаните предикатни престъпления.

---

⁷Това включва Наднационалната оценка на риска на ЕС за 2017 г., както и следните доклади на Комисията до Европейския парламент и Съвета от 24.07.2019 г. относно: 1. оценката на риска от ИП и ФТ, засягащи вътрешния пазар и свързани с трансграничните дейности (COM (2019) 370 окончателен); 2. рамката за сътрудничество между финансово-разузнавателните служби (COM (2019) 371 окончателен); 3. Взаимната свързаност на националните централизираните автоматизирани механизми (централни регистри или централни електронни системи за извличане на данни) на държавите-членки за банкови сметки (COM (2019) 372 окончателен); 4. оценката на последните предполагаеми случаи на изпирание на пари, включващи кредитни институции на ЕС (COM (2019) 373 окончателен).

България е транспонирала всички разпоредби на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно предотвратяването на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма, с което се изменя Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ, L 141/73 от 5 юни 2015 г.) и беше сред първите държави от ЕС, транспонирани Директива (ЕС) 2018/843. Новият Закон за мерките срещу изпирането на пари (2018 г.) и последващите му изменения, както и промените в Закона за мерките срещу финансирането на тероризма и други закони бяха насочени и доведоха до транспониране на изискванията на директивите на ЕС за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма, изискванията на Препоръките на FATF от 2012 г., изискванията на Конвенцията за изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризъм (CETS № 198), и на съответните Резолуции на Съвета за сигурност на ООН.

Тъй като подготовката и финализирането на Доклада за НОР от 2019 г., както и изготвянето и приемането на новото законодателство бяха проведени до голяма степен паралелно, много от тези законодателни изменения бяха насочени също към повишаване на ефективността на националните мерки за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризъм с отчитане на рисковете, установени в процеса на НОР.

В периода 2019-2021 г. бяха предприети редица законодателни действия, които ограничават т рисковете, установени в Доклада за НОР от 2019 г. Освен това бяха въведени редица институционални мерки за подсилване на наличните ресурси, много регулаторни и надзорни действия за подобряване на рисков-базиран надзор на мерките срещу ИП/ФТ и сътрудничеството между различните надзорни органи в областта на превенцията на ИП/ФТ, както и за подобряване на спазването на изискванията на превантивното законодателство от страна на задължените лица по ЗМИП. Същите бяха допълнени и с някои оперативни действия, насочени към привеждане на системите за приоритизиране на компетентните органи в съответствие с констатациите от Доклада за НОР от 2019 г., разпределение и/или увеличаване на административните и технически ресурси и подобряване на експертния опит на служителите на компетентните органи, ангажирани с контрола за спазване мерките срещу ИП/ФТ, финансово-разузнавателен анализ и противодействие на ИП, ФТ и свързаните предикатни престъпления.

Основните информирани от Доклада за НОР от 2019 г. действия, които са предприети в периода 2019-2021, включват:

- 1. Законодателни и институционални действия за осигуряване на своевременен достъп до точна, подходяща и актуална информация за действителна собственост, съхранявана от централните регистри (което води и до своевременна идентификация на видни политически личности (ВПЛ) и техните роднини и близки сътрудници, когато участват в юридически лица като действителни собственици и на нерезиденти когато участват в юридически лица като действителни собственици):**

След влизане в сила на новия ЗМИП (виж чл. 63 от ЗМИП) и на ППЗМИП, информацията за действителна собственост се вписва в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (съответно Регистър БУЛСТАТ). Възможността юридическите лица и други

правни образувания, както и физическите лица за контакт (когато е приложимо), да представят данни за своите действителни собственици в регистрите за действителна собственост, е осигурена в Република България от 01.02.2019 г. Регистрите за действителна собственост са включени към вече съществуващите централни регистри, поддържани от Агенцията по вписванията-Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ) и Регистър БУЛСТАТ, чрез създаване на специални раздели в тях. Изпълнението на интеграцията е извършено от Агенцията по вписванията, като са спазени разпоредбите на ЗМИП, както и местните и европейските регулации. В тази връзка, на 27.03.2018 г. беше сключен договор с тема „Подобряване и надграждане на информационната система на Търговския регистър и Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел за действителните собственици“. Надграждането на информационната система е осъществено за период от 7 месеца от външен изпълнител. Договорът беше завършен в срок и приключи успешно на 10.05.2019 г., като всички регулаторни изисквания бяха изпълнени. Финансирането беше осигурено от бюджета на Агенцията по вписванията. Информацията относно действителна собственост се подава в ТРРЮЛНЦ чрез приложение „Б7“. Заявленията се разглеждат по реда на получаването им - отделно от останалите заявления /съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗТРРЮЛНЦ/. Те се преглеждат от длъжностни лица по регистрацията, като се спазва процесът на проверка в девет стъпки по чл. 21 от ЗТРРЮЛНЦ, както и специалните разпоредби на ЗМИП и ППЗМИП. Агенцията по вписванията има отдел за регистрацията, ръководен от директор и се състои от повече от 100 служители на регистрацията. Член 20 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел определя изискванията за длъжностните лица по регистрацията. По отношение на другите юридически лица и правни образувания, с изключение на тези, вписани в ТРРЮЛНЦ, идентификационната информация относно действителна собственост се въвежда в Регистър БУЛСТАТ чрез подаване на заявление „РБ-5“ на хартиен носител в регионалните отдели на Агенцията по вписванията, намиращи се в областта на съответния Районен съд, както и по електронен път. Други държави-членки на ЕС също вече са въвели подобни мерки, което се отразява на нивото на рисковете, произтичащи от юридически лица, регистрирани в тези държави, когато те участват в български юридически лица. За неспазване на изискванията са предвидени санкции. Освен това, чл. 63 (10) от ЗМИП регулира обмена на информация между компетентните органи с цел установяване на административни нарушения и налагане на санкции. За ЮЛНЦ бяха разработени и публикувани на уебсайта на ДАНС конкретни указания, които имат за цел да адаптират законовите изисквания към естеството и вида на дейността на ЮЛНЦ и да намалят ненужната административна тежест върху тези организации. Агенцията по вписванията няма правомощия да верифицира декларираната информация и въвеждането на данни в регистъра се основава на декларираната информация. Потенциален оставащ проблем е обстоятелството, че ако има несъответствие между информацията за действителна собственост в регистъра и информацията за действителна собственост, установена по други канали, напр. процесът по комплексна проверка на задължените лица, няма съществуваща процедура за включване на конкретна индикация за несъответствието в регистрите и единственият начин за преодоляване на същото е съдебно решение или заявление от самото юридическо лице или друго правно образувание. В това отношение следва се предприемат допълнителни действия. През 2021 г. САД ФР - ДАНС проведе проучване по линия на каналите за взаимодействие между ФРС и изпрати

запитване до всички ФРС на ЕС относно транспонирането в националното им законодателство на чл. 30, параграф 4 (особено последното изречение) от Директива (ЕС) 849/2015 на Европейския парламент и на Съвета относно предотвратяването на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма. Поискана беше и информацията за установения механизъм при несъответствие между информацията за действителна собственост в регистъра и информацията за действителна собственост, установена чрез други канали, напр. в процеса на комплексна проверка на задължените лица и начина, по който механизмът решава несъответствията своевременно. Освен това, бяха зададени въпроси относно наличието или липсата на правомощия на компетентния орган, който администрира регистъра за действителна собственост, да въвежда промени в регистъра по собствена инициатива, когато възникне такова несъответствие или се разчита на съдебно решение или на заявление от самото юридическо лице/образуване. Единадесет държави от ЕС предоставиха отговори. Същите бяха обобщени и споделени в рамките на МРГ НОР за разглеждане. Следва да се прецени необходимостта от допълнителни проучвания и да се направи преглед на съответните правни разпоредби, последвано от изготвяне на предложения за законодателни изменения.

2. Законодателни действия за осигуряване предоставянето на точна, подходяща и актуална информация за действителна собственост на задължените лица по ЗМИП от техните клиенти (във връзка с редица установени рискове от злоупотреба с юридически лица за ИП и рискове, свързани с използването в схеми за ИП на юридически лица, собственост на роднини и близки сътрудници на видни политически личности (ВПЛ):

Съгласно чл. 61, ал. 1 и 2 от ЗМИП, юридическите лица и други правни образувания, учредени на територията на Република България, и физическите лица за контакт, посочени в чл. 63 ал. 4, т. 3 от ЗМИП, са длъжни да получават, да разполагат и да предоставят в определените по закон случаи подходяща, точна и актуална информация за физическите лица, които са техни действителни собственици, включително с подробни данни относно притежаваните от тях права. Когато задължените лица по ЗМИП предприемат мерки за комплексна проверка на клиентите в съответствие с изискванията на ЗМИП и ППЗМИП, юридическите лица и други правни образувания, учредени на територията на Република България, които встъпват в делови взаимоотношения или извършват случайна операция или сделка със или чрез тях, и физическите лица за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 от ЗМИП, са длъжни да предоставят информация за техните действителни собственици на задължените лица по ЗМИП, съгласно изискванията на същия закон. Член 61, ал. 1 и 2 от ЗМИП съдържат същите изисквания и по отношение на физически и юридически лица и други правни образувания, които действат на територията на Република България в качеството си на действителни собственици на тръстове, попечителски фондове и други подобни чуждестранни правни образувания, учредени и съществуващи съобразно правото на юрисдикциите, допускащи такива форми на доверителна собственост, и физическите лица за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 от ЗМИП. За неспазване на изискванията са предвидени санкции. Задължените лица са длъжни да проверят

идентификацията на действителните собственици и нямат право да разчитат изключително на информацията в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (съответно Регистър БУЛСТАТ). Има два източника на информация, които задължените лица трябва да използват съгласно чл. 59 от ЗМИП: 1) справка в съответния регистър, посочен в член 63 от ЗМИП, и документите, посочени в член 64 от същия закон; 2) събраните документи и справки за идентифициране на юридическото лице, както и други документи, показващи действителния собственик, естеството и вида на собствеността или контрола съгласно определението за действителна собственост, и неоставящи никакво съмнение, че лицето, за което е получена информацията, е актуалният действителен собственик. Трети източник на информация е декларация от законния представител или от пълномощника на юридическото лице, която се изисква в два случая: 1) когато информацията, събрана чрез гореспоменатите методи, е недостатъчна за идентифициране на физическото лице, което е действителен собственик на клиент - юридическо лице или друго правно образувание, както и 2) когато прилагането на горепосочените методи е довело до противоречива информация. Също така, задължените лица предоставят информация на САД ФР - ДАНС, ако при изпълнение на задълженията си за идентифициране на действителен собственик, същите лица намерят доказателства за нарушение на изискванията за получаване, разполагане и предоставяне, в посочените от закона случаи, на подходяща, точна и актуална информация за физическите лица, които са действителни собственици, когато нарушението е извършено от клиент, който е лице, посочено в член 61 (1) или член 62 (2) от ЗМИП. За допълнително улесняване на задължените лица и техните клиенти да събират/предоставят необходимата информация и да са наясно с различните сценарии, при които техният клиент може да бъде сред категориите изброени в чл. 36 от ЗМИП, е разработен образец за декларация за ВПЛ, който е Приложение № 1 по чл. 26, ал. 1 от ППЗМИП. Освен това през 2020 г. е изготвен списък, посочващ точните функции, които съгласно националните закони, подзаконови и административни актове се квалифицират като видни обществени функции за целите на член 3, точка 9 от Четвъртата Директива на ЕС за превенция на ИП/ФТ (т.е. ВПЛ по член 36, ал. 2 от ЗМИП), като същият е нотифициран към ЕК и публикуван на уебсайта на ДАНС.

3. Законодателни действия за осигуряване предоставянето на точна, подходяща и актуална информация за действителна собственост на юридически лица и други правни образувания от техните собствени действителни собственици:

Съгласно чл. 63, ал. 7 от ЗМИП, действителните собственици на учредените на територията на Република България юридически лица и други правни образувания са длъжни да предоставят на тези лица и други правни образувания или на физическите лица за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 от ЗМИП цялата информация, която е необходима за изпълнение на задълженията по ал. 1 - 6 от същия член и по чл. 61 и 62 от ЗМИП. За неспазване на изискванията са предвидени санкции.

4. Законодателни и институционални действия за осигуряване наличието на точна, подходяща и актуална информация за действителна собственост чрез търсене в централизирания регистър на банкови сметки и банкови сейфове, администриран от Българска народна банка:

Съгласно последните изменения на чл. 56а(1) от Закона за кредитните институции (от края на 2019 г.), Българската народна банка създава и поддържа електронна информационна система, съдържаща данни за номерата на банковите сметки и на платежните сметки с международен номер на банкова сметка (IBAN), водени от банки, платежни институции и дружества за електронни пари, титулярите на сметки и упълномощените да се разпореждат със сметките лица, действителните собственици на титулярите на сметки, както и за наематели на сейфове в банки и техните пълномощници. По този начин, се отстранява установената уязвимост в Доклада за НОР от 2019 г. относно липсата на такова изискване за частните трезори, дружествата за електронни пари и платежните институции. До 31.03.2021 г. банките бяха задължени да представят информация за действителните собственици на юридически лица и други правни образувания за всички активни банкови сметки към 01.09.2020 г. Лицензираните от БНБ платежните институции и дружествата за електронни пари следва да предоставят на регистъра по чл. 56а от ЗКИ информация за платежните сметки на своите клиенти, включително информация за действителния собственик, по отношение на активните към 01.09.2020 г. сметки. Информацията, представена в регистъра по чл.56а от ЗКИ, се събира от задължени лица, които имат законови изисквания да идентифицират и проверят идентификацията на действителния собственик. Данните в този регистър, вкл. информация за действителен собственик, се подават , най-малко веднъж седмично, по електронен път от банки, платежни институции и дружества за електронни пари, чрез файлове в структурирана форма, където банките използват защитен комуникационен портал на БНБ, а платежните институции и дружествата за електронни пари използват защитен протокол за сигурност (TLS) и квалифициран сертификат за квалифициран електронен подпис (QCQES), издаден от регистриран доставчик на удостоверителни услуги съгласно Закона за електронните документи и електронните удостоверителни услуги. Започнати са действия за увеличаване на броя на персонала и провеждане на обучение за новоназначени служители към регистъра, които продължават.

5. Законодателни и надзорни действия за улесняване на своевременното идентифициране на видни политически личности (ВПЛ) и свързаните с тях лица:

Както е описано в Доклада за НОР от 2019 г., наличието на списък с висши държавни длъжности, поддържан от КПКОНПИ, улеснява до известна степен задължените лица по ЗМИП в техните усилия да идентифицират клиенти, които са видни ВПЛ. Както обаче беше обсъдено на срещите на фокус групите по време на процеса за НОР, този списък не съдържа информация за всички местни ВПЛ, нито съдържа информация за свързаните с тях лица. Приетият нов ЗМИП от 2018 г. изисква от задължените лица да разработят и да разполагат с

вътрешни системи, които им позволяват да определят дали техният клиент или действителният собственик на техния клиент е ВПЛ, като същевременно позволява гъвкавост по отношение на източниците на информация при разработването на системата.

За допълнително улесняване на задължените лица и техните клиенти да събират/предоставят необходимата информация и да са наясно с различните сценарии, при които техният клиент може да бъде сред категориите, изброени в чл. 36 от ЗМИП, е разработен образец на декларация за ВПЛ, който е Приложение № 1 по чл. 26, ал. 1 от ППЗМИП.

Освен това през 2021 г. САД ФР - ДАНС и БНБ разработиха и публикуваха указания за идентифициране на ВПЛ и свързани с тях лица, както и за специфичните изисквания за изпълнение на комплексната проверка на такива клиенти.

6. Законодателни и надзорни действия, насочени към ограничаване на проблеми с интегритета и възможно постигане на договорености между извършителите на ИП и докладващите лица, което може да изключи възможността за ефективно докладване на случаите и последващо предприемане на ответни мерки, липса на култура на последователност в поднадзорните лица и/или прекомерен апетит към риска:

Приетият през 2018 г. ЗМИП въведе строги санкции за задължени лица, техните представляващи, както и всяко лице, което е отговорно за упражняването на вътрешния контрол върху прилагането на мерките срещу ИП/ФТ.

По отношение на задължените лица, в зависимост от разпоредбата на ЗМИП, която е нарушена, и дали нарушението е тежко или системно, глобите варират от 1000 до 10 000 000 лева, или до 10 процента от годишния оборот.

За физически лица ЗМИП предвижда глоби за нарушения на закона, ако деянието не представлява престъпление. Тези глоби могат да бъдат наложени на всяко лице, което управлява и представлява задължено лице, както и на всяко лице, което е отговорно за упражняването на вътрешния контрол върху спазването от задълженото лице на изискванията на ЗМИП и правилника за неговото прилагане, когато посочените лица са извършили или са толерирали извършването или са участвали в извършването на нарушение. Тези глоби варират от 2000 до 10 милиона лева в зависимост от това коя разпоредба на ЗМИП е нарушена и дали нарушението е системно или тежко (ЗМИП, 28.05.2019 г.).

Освен това БНБ извършва оценки за надеждност и пригодност на членовете на управителния съвет на банката и на лицата, изпълняващи ключови за същата функции. Ако след одобрение, за лицето се прецени, че вече не е надеждно и пригодно, БНБ може да го отстрани. На 01.10.2020 г. БНБ сключи споразумение за тясно сътрудничество с ЕЦБ, което означава, че оценките за надеждност и пригодност по отношение на значими български институции се извършват от ЕЦБ със съдействието на БНБ.

Като част от своите надзорни функции, БНБ оценява също работата и ефективността на служителите, отговарящ за прилагането на мерките срещу ИП/ФТ в банките, в съответствие с изброените в чл. 108 (б) от ЗМИП контролни функции на БНБ по спазването на изискванията на ЗМИП от банките.

Лицензирането, регистрацията и други контролни дейности се прилагат ефективно от КФН, за да предотвратят престъпниците и техните сътрудници да притежават или да бъдат действителен собственик на значителен или контролен дял или да заемат управленска функция във финансови институции, под надзора на КФН. Всички необходими законови изисквания са налице в съответното законодателство и те се прилагат стриктно от КФН в хода на упражняване на надзорните й задължения и правомощия.

7. **Законодателни действия, насочени към подобряване на текущия мониторинг на сделките и операциите, извършвани от представители на доставчици на платежни услуги и ефективно докладване:**

Разпоредбата на чл. 9 от ЗМИП (в сила от 31.03.2018 г.) изисква създаване на централни звена за контакт по отношение на доставчиците на платежни услуги, които оперират на територията на Република България при условията на правото на установяване под форма, различна от клон, и чийто централен офис се намира в друга държава-членка. Централните звена за контакт осигуряват, от името на определящия ги доставчик на платежни услуги, спазването на изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и актовете за тяхното прилагане и улесняват извършването на контрола от органите по чл. 108, ал. 2, съответно от Българската народна банка, включително като им предоставят документи и информация при поискване. Изискванията за създаването и функциите на централните звена за контакт бяха доразвити в чл. 10-15 от ППЗМИП.

8. **Законодателни действия, насочени към ограничаване на възможностите за предлагане на анонимни продукти:**

В секторното законодателство, Наредба № 3 на БНБ от 18 април 2018 г. относно условията и реда за откриване на платежни сметки, за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти регламентира, че електронните пари, за които издателят е предоставил на държателя на електронни пари отдалечен достъп за изпълнение на платежни операции, се съхраняват по сметки за електронни пари, които са платежни сметки и са обозначени с уникален идентификатор на платежната сметка. В сила от 01.01.2020 г. доставчиците на платежни услуги обозначават водените от тях платежни сметки с международен номер на банкова сметка (IBAN) в съответствие с изискванията, определени с наредба на БНБ, когато тези сметки могат да бъдат използвани за изпълнение на платежни операции с кредитен превод или с директен дебит до и от платежна сметка при друг доставчик на платежни услуги. Доставчик на платежни услуги не може да обозначава водени от него платежни сметки с международен номер на банкова сметка (IBAN), съдържащ БАЕ код на друг доставчик на платежни услуги.

Съгласно разпоредбите на Наредба № 12 на БНБ от 29 септември 2016 г. за Регистъра на банковите сметки и сейфовете, в сила от 10 септември 2020 г., регистърът предоставя централизирана информация за сметки, водени не само от банки, но и от платежни институции и дружества за електронни пари, както и за номера на сметки, титуляри на сметки и упълномощените да се разпореждат със сметките лица,

действителните собственици на титулярите на сметки, данни за наличие на запори по сметки, както и за лицата, наематели на сейфове в банки и упълномощените от тях лица.

С измененията на разпоредбата на чл. 24 от ЗМИП (Обн. ДВ, бр. 94 от 2019 г.) са въведени изискванията на чл. 12 от Директива (ЕС) 2015/849, изменена с Директива (ЕС) 2018/843, включително изискването доставчиците на платежни услуги, приемащи плащания с платежни инструменти, да приемат плащания, извършени с анонимни предплатени карти, издадени в трети държави, само когато тези карти отговарят на изисквания, еквивалентни на посочените в чл. 24, ал. 1 и 2 от ЗМИП.

9. Законодателни действия, насочени към осигуряване на правилното прилагане на комплексна проверка, когато същата се извършва без физическото присъствие на клиента:

Съгласно изискванията на ППЗМИП (в сила от януари 2019 г.), при установяване на делови отношения или извършване на случайна операция или сделка чрез електронно изявление, електронен документ или електронен подпис или чрез друга форма без присъствието на клиента, задължените лица по ЗМИП следва да разполагат с вътрешни системи за идентификация и проверка на идентификацията в съответствие с чл. 41 (3) от ППЗМИП.

10. Законодателни действия за осигуряване на еднакво разбиране на термина виртуална валута (във връзка с риска, идентифициран по отношение на виртуалните валути):

През 2020 г. в ЗМИП беше въведена за първи път законова дефиниция за виртуална валута. Това беше направено в хода на транспонирането на Директива (ЕС) 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета (Пета Директива за мерките срещу ИП/ФТ). Дефиницията е включена в Допълнителните разпоредби на ЗМИП - § 1, т. 24. Съгласно същата, „виртуални валути“ са цифрово представяне на стойност, която не се емитира или гарантира от централна банка или от публичен орган, не е непременно свързана със законово установена валута и няма правния статут на валута или на пари, но се приема от физически или юридически лица като средство за обмяна и може да се прехвърля, съхранява и търгува по електронен път.

11. Законодателни действия за обезпечаване на спазването на мерките срещу ИП/ФТ от доставчиците на услуги за обмен на виртуална валута:

Като държава-членка на ЕС България транспонира в своето законодателство изискванията на Петата Директива за мерките срещу ИП/ФТ и лицата, които по занятие предоставят услуги за обмяна между виртуални валути и признати валути без златно покритие и доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги (чл. 4, т. 38 и 39 от ЗМИП), са въведени като две нови категории задължени лица, които са длъжни да прилагат превантивните мерки, предвидени в българското законодателство за борба с ИП/ФТ. Пълният набор от мерки в същото

законодателство са приложими и за тези нови категории задължени лица—комплексна проверка на клиента, разширена и опростена комплексна проверка, изготвяне на собствена оценка на риска за ИП/ФТ и процедури срещу ИП/ФТ, съхраняване на информация и подаване на уведомления за съмнителни сделки/операции/клиенти в случай на съмнения за ИТ/ФТ, контрол върху изпълнението на мерките и др. Дефиницията и обхватът на дейностите на новите категории задължени лица отразяват дефиницията и обхвата, предвидени в Петата Директива за мерките срещу ИП/ФТ. Надзорът върху сектора по спазването на мерките срещу ИП/ФТ се извършва от САД ФР-ДАНС.

12. Законодателни и регулаторни действия за осигуряване поддържането на регистър на доставчиците на услуги за обмен на виртуална валута:

България въведе режим на регистрация за лицата, които по занятие предоставят услуги за обмяна между виртуални валути и признати валути без златно покритие и доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги. Съгласно чл. 9а от ЗМИП, за целите на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма лицата, които по занятие предоставят услуги за обмяна между виртуални валути и признати валути без златно покритие и доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги, се вписват в публичен регистър, поддържан от Националната агенция за приходите. Вписването в регистъра се извършва при условия и по ред, определени в наредба на министъра на финансите. Наредба № Н-9 от 07.08.2020 г., издадена от министъра на финансите, урежда практическите аспекти на регулацията. В обхвата на наредбата влизат както физически, така и юридически лица. Наредбата е в сила от 19.08.2020 г. и съответните лица имаха 2-месечен срок за регистрация.

Освен това понастоящем се разглежда пилотната уредба на ЕС относно пазарни инфраструктури, които търгуват и уреждат операции с финансови инструменти под формата на криптоактиви. Поради неяснота в организацията на криптоактивите и липсата на общи правила за всички държави-членки на ЕС, Комисията предлага пробен (пилотен) режим за пазарни инфраструктури, които търгуват и уреждат транзакции с финансови инструменти под формата на криптоактиви. Пилотният режим, който ще позволява дерогации от съществуващите правила, ще позволи на регулаторите да натрупат опит в използването на технологията на блоковите вериги в пазарна инфраструктура и на компаниите да изпробват решения. Идеята е да се позволи на компаниите да тестват и да научат повече за това как действат съществуващите правила на практика.

Комисията предлага нормативна уредба, която ще защитава потребителите и интегритета на преди това нерегулираните пазари на криптоактиви. Уредбата ще обхваща не само субектите, които издават криптоактиви, но и всички компании, предоставящи услуги около тези криптоактиви, като например компании, които пазят активите на клиентите в безопасност („портфейли за попечителство“), дружества, които позволяват на клиентите да купуват или продават реални парични активи и много други. Тази нормативна уредба, също така, ще

постави изисквания за новата категория на така наречените „стабилни криптопари“, които са разделени на такива, които са използвани като електронни пари (идеята на Комисията за виртуално евро) и такива, използвани под формата на активи⁸.

Следва да се обмислят допълнителни действия за имплементирането на ново законодателство на ЕС за криптоактиви, за регулиране на този вид дейности, определяне на компетентен орган/органи за надзор и за осигуряване на адекватен човешки ресурс.

---

⁸Основните елементи на предложението включват:

1. Доставчици на услуги за криптовалута (по-специално платформи за търговия, борси и доставчици на портфейли) ще трябва да имат физическо присъствие в ЕС и ще бъдат обект на предварително разрешение от национален компетентен орган, преди да могат да започнат дейността си. Те ще бъдат обект на капиталови изисквания, стандарти за управление и задължение да отделят активите на клиентите си от собствените си активи. Тези доставчици на услуги за криптовалута също ще бъдат обект на информационни изисквания, за да се избегнат рисковете от кибер кражби и хакерство.
2. Новите правила също ще забранят злоупотребата с вторичните пазари на криптовалута, които преди това не са били обхванати от Регламента за финансовите услуги. За да се гарантира целостта на пазара, инициативата предвижда и специални мерки за предотвратяване на злоупотреби, като вътрешни операции и манипулиране на цените. Например от доставчиците на услуги за криптовалута ще се изисква да въведат механизми за наблюдение и прилагане на изискванията, за да предотвратят потенциална пазарна злоупотреба.
3. Що се отнася до емитентите на криптовалута, предложението изисква публикуването на информационен документ наричан „бяла книга“, включваща цялата съответна информация за конкретната криптовалута. Тази информация ще включва подробно описание на емитента, проекта и планираното използване на средства, условия, права, задължения и рискове. Членовете на управителния орган на емитента ще трябва да отговорят на стандартите за почтеност, а подвеждащите пазарни комуникации от емитентите на криптовалута са забранени. Спазването на всички тези изисквания ще се следи от националните компетентни органи или ЕБО в случай на криптовалута с референтен актив, за да се намали риска от обикновени измами.
4. За емитентите на криптовалута, свързани с активи, основните изисквания включват задължението да бъдат оторизирани, изискванията за управление, правила за конфликт на интереси, оповестяване на механизма за стабилизиране, правила за инвестиране и допълнителни изисквания за воденето на така наречената „бяла книга“. Например задължението за разкриване на информация за всяка потенциална претенция и минималните права върху такава претенция.
5. Така наречените „копачи“ на криптовалута ще бъдат подчинени на регулаторните изисквания на Директивата за електронните пари и правилата, определени в Регламента за пазарите на криптовалута, което означава например, че те трябва да предявят иск за притежание на криптовалута.
6. Доставчиците на услуги за криптовалута ще бъдат обект на организационни изисквания, правила за съхранение на средствата на клиентите и правила за задължителни процедури за обработка на жалби и конфликт на интереси. Освен това ще има специфични изисквания в зависимост от вида на доставчика на услуги за криптовалута.
7. За да осигурят ефективен надзор, държавите-членки трябва да определят компетентен орган или няколко компетентни органи, които да следят за изпълнението на изискванията на Комисията, както и да осигури/осигурят надзора. За емитентите на значими активи надзорът ще се извършва от Европейския банков орган. Значителни суми под формата на криптовалута ще подлежат на двоен надзор от националните компетентни органи и ЕБО.

13. Законодателни действия, насочени към по-добро разпределение на административния ресурс както на САД ФР - ДАНС като надзорен орган за мерките срещу ИП/ФТ, така и на самите задължени лица:

През 2020 г. от страна на МРГ НОР беше извършен преглед на списъка на включените допълнителни⁹ категории задължени лица по чл. 4 от ЗМИП. Законът за изменение на ЗМИП за преразглеждане на категориите задължени лица беше приет на второ четене от българския парламент през февруари 2021 г. и изменението вече е в сила от март 2021 г.

14. Институционални и оперативни действия за осигуряване на адекватен човешки ресурс в САД ФР - ДАНС и по този начин за засилване на контрола върху изпълнението на мерките срещу ИП/ФТ.

Голяма част от рисковете, идентифицирани в Доклада за НОР от 2019 г., се очаква да бъдат смекчени от действията, предприети за осигуряване на адекватен човешки ресурс в САД ФР - ДАНС, включително за контрола върху изпълнението на мерките срещу ИП/ФТ. През 2020 г. стартира и успешно завърши конкурс за назначаване на нови квалифицирани служители в САД ФР – ДАНС. Някои от новоназначените служители на САД ФР - ДАНС отговарят за надзора върху мерките срещу ИП/ФТ. Налице е текуща процедура за назначаване на още служители на САД ФР - ДАНС, която се предвижда да бъде финализирана в рамките на настоящата календарна година. Освен това се провежда специализирано обучение за новоназначения персонал.

15. Институционални и оперативни действия за осигуряване на адекватен човешки ресурс в надзорните органи и по този начин за засилване на контрола върху изпълнението на мерките срещу ИП/ФТ.

Голяма част от рисковете, идентифицирани в Доклада за НОР от 2019 г., се очаква да бъдат смекчени от действията, предприети за осигуряване на адекватен човешки ресурс в надзорните органи в областта на мерките срещу ИП/ФТ.

През 2019 г. и 2021 г. звеното за борба с ИП/ФТ в БНБ нае допълнителен брой квалифицирани служители. Освен това служителите преминаха редица курсове за обучение в областта на борбата с ИП/ФТ, организирани от ЕБО и централните банки на държави-членки на ЕС.

От 2018 г. една от дирекциите на управление „Банково“ на БНБ отговаря за надзора върху небанковите доставчици на платежни услуги в областта на мерките срещу ИП/ФТ, съвместно със САД ФР – ДАНС. В тази връзка, в периода 2018-2020 г. беше назначен допълнителен квалифициран персонал. Освен това служителите преминаха редица курсове за обучение в областта на борбата с ИП/ФТ, организирани от ЕБО и централните банки на държави-членки на ЕС.

---

⁹Лица, които не са сред задължителните категории задължени лица съгласно директивите на ЕС и стандартите на FATF.

През 2020 г., за да се справят адекватно с рисковете, идентифицирани в Доклада за НОР от 2019 г., в КФН беше създадено специализирано звено за надзор върху прилагането на мерките срещу ИП/ФТ и бяха назначени 6 нови служители със специфични познания и богат предишен опит по въпросите на борбата с ИП/ФТ. Звеното е специално натоварено главно с надзорни функции в областта на мерките срещу ИП/ФТ и подпомагане на други звена на КФН по въпросите на борбата с ИП/ФТ. Провежда се специализирано обучение за служителите на това звено. През 2021 г. служителите на специализираното звено в КФН за надзор върху прилагането на мерките срещу ИП/ФТ взеха участие в специализирани обучения, организирани от IOSCO-CSSF, MONEYVAL, EBA и други.

Също така, с оглед постигане на единен подход, основан на риска при надзора на секторите на ценните книжа, застраховане и пенсионно осигуряване, и по-добра координация на надзорните действия, със заповед на председателя на КФН беше създадена постоянна вътрешна работна група с цел повишаване на ефективността на работата и взаимодействието между служителите от различни отдели на КФН в областта на мерките срещу ИП/ФТ. Постоянната работна група се състои от целия персонал на новосъздаденото звено за борба с ИП/ФТ (и председателствано от ръководителя на звеното), плюс експерти от други отдели на КФН (Отдел за застрахователен надзор и Отдел за пенсионноосигурителен надзор) със специфични знания и опит в областта на мерките срещу ИП/ФТ. Сред функциите на постоянната работна група са изготвянето и актуализирането на секторни оценки на риска, координиране на надзорните дейности, изготвяне на годишни надзорни планове за проверки на място и по документи, вътрешен обмен и анализ на свързана с ИП/ФТ и друга релевантна информация, комуникация с национални органи и международни компетентни органи, участие в междуведомствени работни групи и др. Успоредно с това на отделни служители в различните отдели на КФН (които също са членове на постоянната работна група) бяха възложени някои индивидуални задачи в областта на борбата с ИП/ФТ, включително предоставяне на информация и съдействие на работната група. Освен това в отдел „Застрахователен надзор“ е създадена вътрешна неформална група, която да съсредоточи достатъчна част от работното си време върху задачите, свързани с надзора на място и по документи за спазване на законовите разпоредби за предотвратяване на ИП/ФТ, комуникация със задължените лица и др. Също така, за целите на подхода, основан на риска при надзора на небанковия финансов сектор в обхвата на КФН, и с оглед на изводите и рисковите сценарии, изброени в Доклада за НОР от 2019 г. (показващ по-високо ниво на риск в сектора на ценните книжа и по-ниски нива на риск в секторите на застраховането и пенсионното осигуряване), секторна оценка на риска от ИП/ФТ в сектора на ценните книжа беше разработена и приложена на практика от КФН. Секторната оценка на риска е използвана за целите на изготвянето на годишния план за надзор на КФН в сектора на ценните книжа, който в момента се изпълнява и резултатите предстои да бъдат установени. В допълнение, КФН е разработила изцяло ново ръководство за надзор основан на риска, което в момента се използва за целите на изпълнението на горепосочения годишен план за надзор.

След определянето на НАП през 2020 г. като орган по надзор вместо закритата Държавна комисия по хазарта предвид промените в законодателството относно сектор хазарт, от страна на НАП бяха предприети действия по повод осъществяване на надзор по смисъла на ЗМИП:

- НАП определи отговорните звена и контролните органи за прилагането на законодателството срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- НАП промени върешните процедури, по които работят органите по приходите с оглед определяне на обхвата на контролните действия спрямо организаторите на хазартни игри по повод прилагането на законодателството срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма. Вътрешните процедури са променени и с оглед определяне на адекватна контролна рамка по отношение на обменните бюра във връзка с надзора по отношение мерките срещу пране на пари;
- Експерти на НАП изработиха детайлна методология относно действията на органите по приходите при изпълнение на законодателството срещу изпирането на пари при контролни действия срещу обменни бюра и организатори на хазартни игри. Предстои провеждане на обучение на органите по приходите по прилагането на контролните мерки, предвидени от ЗМИП.

16. Надзорни действия, насочени към засилено сътрудничество между компетентните органи и с компетентните органи на други държави:

Спазване на Насоките на ЕБО относно рисковите фактори, свързани с ИП/ФТ (JC/2017/37) – Параграфи 98, 146 и 180 от Насоките се отнасят за рискови фактори, които биха могли да увеличат потенциалните рискове от ИП/ФТ по отношение на кредитите. Параграфи - 132, 134, 136 и 138 в Раздел 4: Секторни насоки за доставчици на услуги по парични преводи от Насоките се отнасят за рисковите фактори, които биха могли да увеличат потенциалните рискове от ИП/ФТ по отношение на използването на услуги за налични парични преводи. Параграфи 116, 118, 120 и 121 в Раздел 3: Секторни насоки за издателите на електронни пари от Насоките касаят рисковите фактори, които биха могли да увеличат потенциалните рискове от ИП/ФТ по отношение на издателите на електронни пари. БНБ спазва също и Съвместните Насоки съгласно член 25 от Регламент (ЕС) 2015/847 относно мерките, които доставчиците на платежни услуги следва да предприемат за откриване на липсваща или непълна информация за платеца или получателя, и процедурите, които те следва да въведат с цел управление на преводи на средства, при които липсва изискваната информация ((JC/GL/2017/16).

В качеството си на един от надзорните органи в борбата с ИП/ФТ, САД ФР - ДАНС спазва Насоките на ЕБО относно колегиите за борба с ИП/ФТ от май 2020 г. Оттогава представители на САД ФР - ДАНС взеха участие в 2 новосъздадени колегии и още една е планирана за септември 2021 г. БНБ също спазва Насоките и е член на няколко надзорни колегии в областта на борбата с ИП/ФТ.

КФН спазва Насоките на ЕБО относно колегиите за борба с ИП/ФТ от юли 2021 г. За септември 2021 г. е планирано участието на представители на КФН в новосъздадена колегия.

През януари 2019 г. БНБ подписа многостранното споразумение между ЕЦБ и компетентните органи за борба с ИП/ФТ в съответствие с чл. 57а от Директива (ЕС) 2015/849. Споразумението предвижда компетентните органи да могат да подават искания до ЕЦБ за информация, която може да включва, но не се ограничава до информация за бизнес модела и механизмите за управление. ЕЦБ може също да предостави тази информация или всяка друга информация, събрана или създадена от ЕЦБ при упражняването на нейните задачи за пряк надзор

съгласно Регламента за единния надзорен механизъм, които тя счита за подходяща и необходима за упражняването на надзорни задачи на компетентните органи.

Освен това през 2021 г. поради изменения в ЗМИП (въвеждането на нов чл. 128 от ЗМИП), органите, които упражняват контрол за спазване на изискванията на ЗМИП и ЗМФТ и актовете за тяхното прилагане от задължените лица по ЗМИП, както и председателят на Държавна агенция „Национална сигурност“ или длъжностно лице, упълномощено от него, могат да сключат писмени споразумения с компетентните надзорни органи на държавите-членки за сътрудничество и обмен на информация за целите на Директива (ЕС) 2015/849.

БНБ и САД ФР – ДАНС участваха в няколко колегии в областта на мерките срещу ИП/ФТ. Тази практика следва да продължи.

17. Надзорни и регулаторни действия, насочени към подобряване на подхода, основан на риска, при надзора в областта на мерките срещу ИП/ФТ:

През 2020 г. КФН изготви Оценка на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризъм в сектор „Търговия с финансови инструменти“, както и Наръчник за риск-базиран надзор за превенция срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма в сектор „Търговия с финансови инструменти“. Засиленият контрол върху задължените лица се осъществява чрез провеждане на проверки на място на задължени лица по отношение на спазването на изискванията на превантивното законодателство в областта на мерките срещу ИП/ФТ, включително чрез извършване на съвместни проверки на задължени лица от съвместни екипи на КФН и САД ФР – ДАНС.

В допълнение, през 2021 г. КФН изготви Наръчник за риск-базиран надзор за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма в сектор „Застраховане“.

Освен това, от 2018 г. КФН подобри дистанционния надзор върху задължените субекти, като събира информация веднъж годишно чрез въпросник за прилагането на ЗМИП, ППЗМИП и ЗМФТ и специален формуляр за събиране на статистическа информация. Следва да се предприемат действия за събиране на тази и друга релевантна информация от задължени лица най-малко два пъти годишно, като по този начин да се събира актуална и точна информация за всеки от участниците в сектор „Търговия с финансови инструменти“ и своевременно актуализиране на рисковите профили на задължените лица с цел извършване на ефективен надзор, основан на риска.

През 2021 г. Дирекция „Специфични надзорни дейности“ на БНБ предприе 2 допълнителни действия – актуализиране на Вътрешните насоки за основан на риска надзор на банките и актуализиране на Методологията на БНБ за оценка на риска за банките. Общите оценки на риска, изготвени от БНБ, са отразени и в плана за проверките на БНБ за следващата година. Банките също направиха значителни инвестиции в своите звена за борба с ИП/ФТ (в броя на служителите и обучение) и в специализиран софтуер за борба с ИП/ФТ, за да подобрят ежедневната си работа.

По отношение на законовите изисквания относно прилагането на подход, основан на риска при надзора по отношение на платежните институции и дружествата за електронни пари, БНБ изготви Въпросник за рисковите фактори, свързани с ИП/ФТ, който платежните институции и дружествата за електронни пари попълват ежегодно от 2019 г. насам. Въз основа на анализ на информацията, предоставена чрез този въпросник, БНБ оценява рисковете за ИП/ФТ на тези лица (включително доставчиците на услуги за налични парични преводи), изготвя рискови профили, като използва матрица на риска, и ги преглежда ежегодно. При оценката на рисковете от ИП/ФТ на небанковия сектор на платежните услуги, БНБ взема предвид всяка друга релевантна информация, която вече е била налична за надзорни цели. Рисковите профили могат също да бъдат преразглеждани в конкретни случаи (на „ad hoc” основа).

В края на 2018 г. и след влизането в сила на новия ЗМИП, беше преработена методологията за оценка на риска, прилагана от САД ФР-ДАНС за своите надзорни дейности в областта на борбата с ИП/ФТ (методологията, която беше използвана в периода 2011-2018 г.) и беше разработена нова матрица за оценка на риска за някои от задължените лица от финансовия сектор. В тази връзка са изготвени въпросници. По отношение на банковия сектор е събрана информация от всички банки. През 2019 г. методологията отново беше актуализирана.

През 2020 г. е разработена и одобрена от САД ФР – ДАНС методология за оценка на риска на обменните бюра за надзорни цели и критерии за избор на лица за проверка.

Следва да се извърши преглед на надзорните процедури на САД ФР – ДАНС за останалите задължени лица.

18. Законодателни действия за подобряване на прилагането на надзорен мониторинг от надзорните органи и по този начин за подобряване на контрола върху мерките срещу ИП/ФТ.

Измененията на ЗМИП (чл. 108, ал. 6, т. 1) от 2019 г. доведоха до възлагане на функции на БНБ за извършване на надзорна дейност по ЗМИП спрямолицата, лицензирани от БНБ по чл. 4, т. 1, предложение второ, включително клонове на кредитни институции от трета държава, както и по отношение на клонове на кредитни институции, установени на територията на Република България, лицензирани в други държави-членки в случаите, посочени в Закона за кредитните институции, както и по отношение на лицата, лицензирани от БНБ по чл. 4, т. 2, включително по отношение на дейността им чрез представители на територията на Република България, както и по отношение на дейности на клонове и представители, установени на територията на Република България, на платежни институции и дружества за електронни пари, лицензирани в други държави-членки на ЕС.

Измененията (чл. 108, ал. 6, т. 2 от ЗМИП) доведоха до възлагане на функции на КФН за извършване на надзорна дейност по ЗМИП спрямо лицата, посочени в чл. 4, т. 5 и 8-11.

19. Законодателни действия за разширяване на правомощията на регулатора на хазарта за целите на надзора по ЗМИП и ЗМФТ и по този начин подобряване на контрола на мерките срещу ИП/ФТ:

Измененията на ЗМИП (чл. 108, ал. 6, т. 3) от 2019 г. доведоха до въвеждане на административно-наказателни правомощия и за Държавната комисия по хазарта. По-късно през 2020 г., в резултат на въвеждането на измененията в законодателството в сектора на хазарта, тези правомощия бяха прехвърлени на новия регулатор на хазарта, а именно Националната агенция за приходите.

20. Законодателни и регулаторни действия за засилване на сътрудничеството между надзорните органи и по този начин подобряване на контрола на мерките срещу ИП/ФТ:

ЗМИП съдържа разпоредби, позволяващи активен обмен на информация и други видове координация между надзорните органи в областта на борбата с ИП/ФТ. През 2020 г. бяха подписани и понастоящем активно се прилагат две инструкции относно процедурата за извършване на съвместни проверки от САД ФР - ДАНС и БНБ и от САД ФР - ДАНС и КФН за целите на надзора на изпълнението на мерките срещу ИП/ФТ. През март 2021 г. такава инструкция беше подписана между ДАНС и НАП. Необходимо е по-нататъшно подобряване на редовността на обмена на информация между САД ФР - ДАНС и НАП в случаи на установено нарушение на регулациите за дейностите по обмяна на валута чрез прехвърляне на суми по банкови сметки. Следва да се обмисли и разработването на ефективни механизми за по-редовен обмен на информация в структуриран формат между САД ФР – ДАНС и органите за надзор.

21. Надзорни действия, насочени към допълнително подобряване на правилното извършване на комплексна проверка на клиент (с по-голяма съотнесимост за сектори, по отношение на които неспазването на изискванията на комплексната проверка на клиент е отбелязано в НОР):

През 2020 г. САД ФР - ДАНС публикува указания за идентифициране и проверка на идентификацията на клиенти-физически лица, които бяха актуализирани през 2021 г., а през 2021 и указания за комплексна проверка на ВПЛ. Специално внимание на изискванията за комплексна проверка следва се обръща по време на обучения и други форми на информационни дейности към сектори, по отношение на които в НОР са констатирани пропуски в спазването на изискванията за комплексна проверка на клиента.

22. Оперативни действия за осигуряване на своевременен достъп на САД ФР – ДАНС, като надзорен орган по мерките срещу ИП/ФТ, до информацията относно онлайн хазартните услуги и по този начин за подобряване на контрола по изпълнение на изискванията за превенция на ИП/ФТ:

Срокът за привеждане на тази дейност в съответствие с Наредбата, определяща правилата и процедурите за регистрация и идентификация на участниците, водене на записи за онлайн хазарта, организиран на територията на Република България, и за подаване на информация за онлайн хазартните игри към централния сървър на НАП беше 21.06.2021 г. През 2021 г. САД ФР - ДАНС получи достъп до контролните сървъри на 3 от 7-те лицензирани лица, организиращи онлайн хазарт. Специално внимание по време на обучения и други форми на

повишаване на осведомеността на този сектор, следва да бъде обърнато на изискванията за комплексна проверка на клиента, включително установяване на произхода на средствата, на специфични индикатори за генериране на съмнения за ИП и задължения за подаване на уведомления за съмнителни операции/сделки/клиенти.

23. Надзорни и регулаторни действия за разширяване на сътрудничеството и координацията на САД ФР – ДАНС, в качеството си на надзорен орган по превенцията на ИП/ФТ, с Висшия адвокатски съвет и Нотариалната камара:

Налице е укрепване на сътрудничеството и взаимодействието на надзорния орган на нефинансовите бизнеси и професии за целите превенцията на ИП/ФТ - САД ФР - ДАНС с Висшия адвокатски съвет и Нотариалната камара. Това беше постигнато чрез оказване на съдействие от САД ФР - ДАНС на тези професионални организации при разработването през 2020 г. на единни вътрешни правила за адвокати и единни вътрешни правила за нотариусите. Това беше подпомогнато също от целевия подход на новия ЗМИП, приет през 2018 г., който предвижда приемането на единни вътрешни правила от професионалните организации и асоциации и допълването им със собствените оценки на риска на конкретното задължено лице. По време на обучения и други форми на информационни дейности към тези сектори следва да се обърне специално внимание на установяването на произхода на средства и на специфични индикатори относно злоупотребата с услугите им за целите на ИП, както и на задълженията им за подаване на уведомления за съмнителни операции/сделки и клиенти.

24. Надзорни действия за разширяване на сътрудничеството и координацията на САД ФР – ДАНС, в качеството си на надзорен орган по превенцията на ИП/ФТ, с професионалните организации на одитори и счетоводители:

Единните вътрешни правила за одитори и дипломирани счетоводители бяха изготвени от Института на дипломираните експерт-счетоводители през 2020 г. Това беше подпомогнато и от целевия подход на новия ЗМИП, приет през 2018 г., който предвижда приемането на единни вътрешни правила от професионалните организации и асоциации и допълването им със собствените оценки на риска на конкретното задължено лице. По отношение на външните счетоводители, САД ФР - ДАНС разработи примерни вътрешни правила в тясно сътрудничество с две от техните професионални организации. За тази категория задължени лица ЗМИП предвижда два възможни сценария - приемане на собствени вътрешни правила или използване на примерните вътрешни правила и допълването им със собствени оценки на риска. По време на обучения и други форми на информационни дейности към тези сектори следва да се обърне специално внимание върху установяването на произхода на средствата и върху специфични индикатори за злоупотреба на дейността им за целите на ИП и върху задълженията им за подаване на уведомления за съмнителна операция/сделка/клиент.

25. Оперативни действия за осигуряване на ясно разбиране на изключенията за правна привилегия, разрешени от стандартите на FATF, Директивите на ЕС, ЗМИП и ЗМФТ:

През 2019 г. стартира обществено обсъждане във връзка с предложения на адвокати за законодателни изменения на ЗМИП. Това доведе до продължителна дискусия в съответната комисия в българския парламент с участието на компетентни органи (вкл. САД ФР - ДАНС) и адвокати. В резултат на дискусиите и изследването на практиките в страните от ЕС бяха въведени някои изменения, които доведоха до по-подробни формулировки по отношение на лицата, които по занятие извършват правни консултации, които може да са обект на правни привилегии, както и до по-подробен списък от ситуации, в които това може да се приложи. Така, макар и свързано с някои негативни публикации в медиите и обмен на различни мнения, в крайна сметка беше постигнато по-високо ниво на разбиране на адвокатите на техните задължения съгласно законодателството в областта на превенцията на ИП/ФТ.

По време на обучения и други форми на информационни дейности към тези сектори следва да се обърне специално внимание върху установяването на произхода на средствата и върху специфични индикатори за злоупотреба на дейността им за целите на ИП и върху задълженията им за подаване на уведомления за съмнителна операция/сделка/клиент.

26. Оперативни действия за осигуряване на по-задълбочена оценка на рисковете от ИП по програмата инвестиции срещу гражданство:

През 2020 г. беше стартиран проект, финансиран съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/825 от 17 май 2017 г. в резултат на заявление, подадено от българските власти. Проектът се изпълнява от отдел „Икономическа престъпност и сътрудничество“ на Съвета на Европа с експертната подкрепа на компетентните български органи (МРГ НОР по чл. 96 от ЗМИП). Проектът има за цел да повиши възможностите на българските власти за ефективно ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризъм, но също така и да спомогне за разработването на отделни анализи на сектора на виртуалните валути, схемите за инвестиции срещу гражданство и сектора на ЮЛНЦ. Анализът на рисковете, произтичащи от схемите за придобиване на гражданство срещу инвестиции, е една от дейностите по проекта, финансиран по Програмата за Подпомагане на Структурните Реформи на ЕК (ППСР), за по-нататъшно доразвиване на констатациите от НОР. Тази дейност все още не е изпълнена.

27. Оперативни действия за осигуряване на по-задълбочена оценка на рисковете от ИП в сектора на виртуалните валути:

Секторна оценка на риска при виртуалните валути (анализ на рисковете от ИП/ФТ, свързани с виртуалните валути) е една от дейностите по горепосочения проект, финансиран по Програмата за Подпомагане на Структурните Реформи на ЕК, за по-нататъшно доразвиване на констатациите от НОР. Тази дейност все още не е изпълнена.

28. Оперативни и регулаторни действия за улесняване навременното идентифициране на потенциални дейности по ФТ.

Публикуваните указания за прилагането на целеви финансови санкции (които включват и разяснения относно подаването на уведомления за съмнителна операция/сделка/клиент) и списък с индикатори за ФТ бяха актуализирани през 2020 г. Освен това указанията и индикаторите, свързани с потенциално ФТ, бяха включени във Вътрешните правила и в оценката на риска на Агенция „Митници“¹⁰.

29. Оперативни и законодателни действия за обезпечаване изпълнението на контрола на парични средства:

България е в процес на изменение на националното законодателство¹¹, за да го хармонизира с новите разпоредби на ЕС - Регламент (ЕС) 2018/1672 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно контрола на паричните средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1889/2005 (влязъл в сила и приложим от 3 юни 2021 г., член 16 е приложим от 2 декември 2018 г.). В тази връзка, дефиницията за парични средства е разширена, за да обхване стоки, използвани като високоликвидни средства за съхраняване на стойност. Обхватът на Регламент (ЕС) 2018/1672 също се разширява с включването на парични средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него чрез поща, товар или куриерски пратки. В случаите когато паричните средства се изпращат в пощенски пратки, куриерски пратки, като непридружен багаж или товар в контейнери („непридружени парични средства“), компетентните органи разполагат с правомощия да изискват от изпращача или получателя, да представи декларация за оповестяване. Въз основа на този регламент властите разполагат с правомощия да извършват контрол върху физически лица, техния багаж и техните транспортни средства, както и върху всякакви пратки, контейнери или транспортни средства, които е възможно да съдържат непридружени парични средства.

---

¹⁰Доскоро Агенция „Митници“ беше сред задължените лица по ЗМИП.

¹¹ България прилага Регламент (ЕО) № 1889/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. относно контрола на паричните средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него. Всяко лице, влизащо в България от държава извън ЕС или напускащо България в държава извън ЕС, трябва да декларира писмено парични средства в размер на 10 000 евро или повече. Паричните средства са дефинирани в чл. 2 (2) от Регламент (ЕО) № 1889/2005 и включват валута и прехвърляеми инструменти на приносител. Това задължение е въведено в националното законодателство (член 11а(1) от Валутния закон).

Освен това България прилага национални разпоредби относно движението на парични средства в рамките на ЕС. В тези случаи декларацията за парични средства следва да се подаде при поискване на митническите органи във връзка със сума от 10 000 евро или повече (член 11б от Валутния закон).

По отношение на трансграничното пренасяне на валута или прехвърляеми инструменти на приносител чрез поща и товар се прилагат Митническият кодекс на Съюза, Законът за Агенция „Митници“ и Валутният закон. Съгласно Валутният закон (член 11(2)) не се допуска никакво прехвърляне на парични средства чрез пощенски колети, освен за колети с декларирана стойност (не се прилага праг). Когато паричните средства, превозвани чрез пратки с пощенска застрахована стойност до или от трета държава, са на стойност 10 000 EUR или повече, се изисква подаването на декларация за парични средства. В случаите на парични средства, пренасяни чрез пратки с пощенска застрахована стойност до или от държава-членка на ЕС, декларацията в брой се попълва при поискване от митническите органи.

Митническите органи могат временно да задържат парични средства, когато задължението за деклариране на придружени или на непридружени парични средства не е изпълнено или има индикации, че паричните средства, независимо от размера, са свързани с престъпна дейност. Регламентът осигурява своевременното насочване на събраната информация към националната финансово-разузнавателна служба, за да може същата допълнително да анализира и сравнява информацията с други данни, получавани съгласно Директива (ЕС) 2015/849. Когато компетентните органи регистрират нарушение на изискванията за деклариране или разкриване на парични средства или когато има индикации на престъпна дейност, регламентът улеснява обмена на информация с компетентни органи на други държави –членки.

Новият регламент има за цел да допълни правната рамка на ЕС за превенция на финансирането на тероризма, предвидена в Директива 2015/849. Той адресира областите, в които оценката на Регламент (ЕО) № 1889/2005 е установила необходимост от подобрене. Освен това регламента имплементира действия, заложи в Плана за действие на Комисията за засилване на борбата срещу финансирането на тероризма. Регламент (ЕС) 2018/1672 цели укрепване на капацитета на ЕС за борба с финансирането на тероризма и организираната престъпност. Националното законодателство все още не е прието.

30. Оперативни и регулаторни действия за насърчаване на публично-частното партньорство по отношение на въпроси, свързани с ЮЛНЦ:

Българските институции са предприели някои допълнителни действия за координация с ключови заинтересовани страни в сектора на ЮЛНЦ относно критериите за оценка на риска в съответствие със ЗМИП, както и за насърчаване на въвеждането на ефективни вътрешни правила и процедури за засичане и предотвратяване на финансирането на тероризма (и ИП) сред ЮЛНЦ.

През 2020 г. САД ФР - ДАНС в тясно сътрудничество и координация с Българския център за право с нестопанска цел (БЦНП) разработи и публикува на уебсайта на ДАНС (раздел „Мерки срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма“) Методология за оценка на риска на ЮЛНЦ, която съдържа и конкретни критерии (съгласно изискванията на член 98 (4) от ЗМИП). Това се приема както от институциите, така и от ЮЛНЦ като силен инструмент, чрез който САД ФР - ДАНС и БЦНП подпомагат ЮЛНЦ при идентифициране, разбиране и оценка на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, като същевременно се вземат предвид съответните рискови фактори, включително тези, свързани с клиенти, дарители и бенефициенти, държави или географски райони, предоставени продукти и услуги, операции и сделки или механизми за доставка.

Също така, през 2020 г. бяха разработени Вътрешните правила за контрол и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма, специфични за ЮЛНЦ, публикувани на официалния уебсайт на ДАНС (раздел „Мерки срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма“), в тясно сътрудничество и координация с БЦНП.

Други области на разширено сътрудничество и координация с БЦНП през последните няколко години са разработването и обсъждането на съответните текстове на ППЗМИП и Указанията за идентифициране на действителни собственици, публикувани на уебсайта на ДАНС за

сектора на ЮЛНЦ, оказването на подкрепа за изграждането на капацитет на ЮЛНЦ, насърчаването на новите законови изисквания за превенция на ИП/ФТ. В рамките на подкрепата за изграждане на капацитет ЮЛНЦ, БЦНП съдейства за информационните дейности на САД ФР - ДАНС с цел разпространение на информацията сред сектора и осигуряване на допълнителни ресурси за подкрепа на гражданските организации за изграждане на капацитет по отношение на тези нови изисквания. След приемането на новото законодателство, БЦНП постоянно провежда консултации за гражданските организации. От Центъра за нестопанско право организира онлайн обученията относно Методологията за оценка на риска и прилагането на Вътрешните правила, както и семинари, целящи да подпомогнат ЮЛНЦ в разбирането и прилагането на законодателството.

31. Действие за постигане на по-всеобхватна оценка на свързаните с ЮЛНЦ рискове от ФТ:

Оценката на рисковете и уязвимостите от ФТ в сектора на ЮЛНЦ и усъвършенствано регулиране и информационна дейност относно ФТ в сектора на ЮЛНЦ са сред очакваните резултати от дейностите по проекта, финансирани от Програмата за Подпомагане на Структурните Реформи на Европейската комисия и изпълнявани от Съвета на Европа. Оценката ще допринесе за по-информирана позиция на българските власти за обмисляне на бъдещи модели за контрол по отношение на мерките срещу ИП/ФТ и за предприемане на целенасочени дейности за повишаване на осведомеността, с оглед допълнително подобряване на ефективността на съществуващите механизми за предотвратяване на финансирането на тероризма в сектора на ЮЛНЦ. Тази дейност все още не е изпълнена.

Освен това през 2021 г. САД ФР - ДАНС осъществи координация с Кралския институт за обединени услуги за изследвания в областта на отбраната (RUSI) в Брюксел, Белгия, относно организирането на семинар за българските власти, ЮЛНЦ и други задължени лица в рамките на проект с наименование „Сътрудничество, изследване и анализ срещу финансирането на тероризма“ (проект CRAAFT)¹², реализиран от Центъра за финансови престъпления и изследвания на сигурността към RUSI. Семинарът се проведе през юни 2021 г. и беше фокусиран върху рисковете от ФТ в сектора на ЮЛНЦ и предотвратяването на потенциални случаи на „де-рискинг“. БЦНП беше домакин на семинара и подкрепи събитието чрез експертиза, данни и представяне на презентации. В семинара взеха участие САД ФР - ДАНС, правоохранителни органи, прокуратура, БНБ, КФН, НАП, кредитни институции. Събитието беше интерактивно и организирано в различни фокус групи и според обратна връзка, предоставена от участниците от публичния и частния сектор, способства за обмена на знания, наблюдения и опит между всички участници.

---

¹²Тригодишен проект, насочен към насърчаване на академичните изследвания и изграждане на общност от експерти по противодействие на ФТ от ЕС и съседни държави.

32. Информационни и регулаторни действия за подобряване на разбирането на естеството и нивото на рисковете от ИП/ФТ, идентифицирани в Доклада за НОР от 2019 г.:

Резюмето на доклада за НОР, Матрица за оценка на риска и рейтинги и Списъкът на рисковите събития са публикувани и по този начин задължените лица, публичните органи и останалата част от обществото са информирани за идентифицираните рискови събития, свързаните с тях уязвимости и вероятността за проявлението им. Бяха извършени допълнителни информационни дейности за подпомагане на възможностите на задължените лица да разпознават конкретните индикатори за някои от схемите, идентифицирани в доклада. Тези действия включват разработване и споделяне на показатели за ИП чрез търговска дейност, изпиране на облаги от корупция и злоупотреба с комплексни корпоративни структури за целите на ИП.

КФН разработи и предостави на задължените лица достъп до онлайн платформа, съдържаща материали за обучение. Платформата и нейното съдържание имат за цел да помогнат на задължените лица да разберат рисковете от ИП/ФТ в сектора на ценните книжа и да разпознават индикаторите за съмнителни операции и клиенти, които могат да бъдат свързани с ИП/ФТ. Платформата, също така, има за цел да подпомогне задължените лица при разработването на техните вътрешни правила и процедури за борба с ИП/ФТ, както и за разработване на собствени оценки на риска за ИП/ФТ.

САД ФР - ДАНС също разработи такива материали за обучение, достъпни на официалната интернет страница на ДАНС, раздел Мерки срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма.

БНБ организира годишни срещи със служителите от специализираните служби на банките, на които се обсъждат нови промени в законодателството, подходите за надзор и рисковете. Също така, по време на тези срещи, БНБ представя информация за развитието на нормативната уредба (насоки на ЕБО). Банките също са информирани за Съвместното становище на ЕБО относно рисковете от ИП/ФТ. Наскоро БНБ и САД ФР - ДАНС издадоха два документа с указания към банките (едно ръководство за ВПЛ и друго - за ЮЛНЦ). Налице са случаи, при които БНБ обменя информация с банки относно оценката на нови рискове.

33. Регулаторни действия, насочени към повишаване на обществената осведоменост по отношение на инвестиционните измами:

Значителна част от обществото няма необходимите познания за пазарите на ценни книжа и търговията с финансови инструменти, поради което много хора стават жертви на измами от нерегулирани субекти, търгуващи с ценни книжа. След приемането на Доклада за НОР от 2019 г. КФН допълнително подобри редовното публикуване на своя уебсайт на списък на субекти, търгуващи с нерегулирани ценни книжа и на интернет платформи, на които се предлагат операции с ценни книжа без лиценз.

Следва да се осигурят допълнителни указания (и/или публикации, съобщения и т.н., включително чрез използването на средства за масова информация) към частния сектор за адресиране на рисковете от измами с финансови инструменти, свързани с дейността на субекти без необходимия лиценз, както и по-навременен обмен на информация и координиране на действията между надзорните органи, САД ФР -

ДАНС и правоохранителните органи по сигнали и доклади от частния сектор относно субекти, които извършват дейност без необходимия лиценз.

34. Оперативни действия, насочени към подобряване на системите за приоритизиране в САД ФР – ДАНС (в качеството ѝ на финансово-разузнавателно звено) и привеждането им в съответствие с констатациите от Доклада за НОР от 2019 г.:

През 2020 г. САД ФР - ДАНС извърши преглед на Методологията за предварителен и задълбочен анализ на получените уведомления за съмнителни операции. Методологията се преразглежда периодично и по различни поводи с цел да се осигури най-ефективна приоритизация на аналитичната работа на САД ФР - ДАНС. Приоритизирането следва да бъде повлияно положително от разработването на ефективни механизми за създаване и предоставяне на по-редовна и структурирана обратна връзка към САД ФР - ДАНС от правоохранителните органи и Прокуратурата на Република България.

35. Законодателни и оперативни действия за подобряване на възможностите на САД ФР – ДАНС (в качеството ѝ на финансово-разузнавателно звено) за засичане на злоупотреба с парични средства за целите на ИП/ФТ (във връзка с констатации за депозити и теглене на пари в брой към/от банкови сметки на юридически лица, включително за измами с ДДС и генериране на фиктивни обороти; широко използване на парични средства; сива икономика; трансграничен пренос на парични средства, генерирани от предикатни престъпления и/или потенциално предназначени за използване за ФТ):

Приетият през 2018 г. нов ЗМИП въведе правното основание за процеса на извличане на полезна информация от големи масиви от данни (т.нар. "data-mining") във финансово-разузнавателната служба и анализ на информацията, получена съгласно чл. 76 (операции в брой за над 30 000 BGN / 15 000 EUR), чл. 77 (трансграничен пренос на пари в брой) и чл. 78 (информация от централните депозитари), което може да доведе до откриване на случаи в САД ФР - ДАНС, по които дирекцията може да поиска информация. Освен законодателните действия и наличието на правна рамка, са предприети действия за внедряване на адекватен софтуер в САД ФР - ДАНС, за да се улесни автоматизираната обработка на тези данни. В момента се изпълнява проект по Фонд Вътрешна Сигурност и софтуерът goAML е в процес на имплементиране. Обявена е процедура за възлагане на обществени поръчки за хардуера и след като бъде придобит, следва да се пристъпи към практическото въвеждане на софтуера.

36. Действия за осигуряване на устойчивост на постигнатите резултати по отношение на увеличаване и надграждане на административния капацитет на управляващите органи по оперативните програми на ЕС:

Качеството и навременността на оперативната комуникация с управляващите органи на оперативните програми бяха подобрени чрез провеждане на кръгли маси и редовни срещи, насочени към повишаване на административният капацитет на управляващите органи, свързан с предотвратяване и спиране на получаване на финансови ресурси от средства на ЕС.

37. Действия за избягване на концентрацията на множество спечелени проекти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ при едни и същи бенефициенти, установено по време на проверките от ЕК:

Въведена е промяна в условията за кандидатстване за финансиране по програмата в съответствие с препоръката на Европейската комисия през програмния период 2014 - 2020 г. по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“. Има изискване бенефициентите, спечелили проекти по предишната програма /"Развитие на конкурентоспособността на българската икономика"/ при стойности над определен праг, да не могат да кандидатстват за финансиране по същите процедури през новия програмен период. Въвеждането му осигури достъп на по-широк кръг потенциални бенефициенти до средства от програмата. Въведени са промени в системите за оценка на проекти с цел подобряване на ефективността при изпълнението на целите, определени в оперативната програма.

38. Действия за намаляване на административната тежест към бенефициентите през програмния период 2014 - 2020 г. и за ограничаване на нелоялните практики относно създаването на корумпирана среда с цел незаконно постигане на конкурентни предимства, които нарушават прозрачността на разпределението на целевите средства от фондовете на ЕС и процеса на тяхното управление, изкривявайки механизмите на свободния пазар:

Въведено е електронно подаване на проекти, както и електронно отчитане, премахване на изискването за повторно подаване на вече подадени документи, премахване на изискването за предоставяне на документи, които могат да бъдат получени служебно от наличните регистри, разработване и въвеждане на механизми за определяне на разходите, въвеждане на бюджетни редове, определяне на преки бенефициенти и опростяване на механизма за отпускане на безвъзмездни средства.

39. Законодателни действия по усъвършенстване на режима на обществените поръчки:

През 2019 г. и 2020 г. са извършени промени в Закона за обществените поръчки, свързани с процеса на поетапно въвеждане на електронно възлагане на обществените поръчки, както и за преодоляване на констатирана от Европейската комисия непълнота при въвеждане на едно от условията за т. нар. „вътрешно (in-house) възлагане“.

40. Законодателни и регулаторни действия за подобряване на регулацията на преработката и търговията на продукти с нефтен произход:

Приетият през 2019 г. Закон за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход (ЗАРИДСНПП), урежда условията и реда за регистрация и контрол на лицата, извършващи икономически дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход. Законът цели постигане на сигурност и предвидимост в търговията с нефт и продукти от нефтен произход и повишаване на енергийната сигурност на страната. Въведена е задължителна банкова гаранция за дружествата, които се занимават с нефтен бизнес. Съгласно член 8 от ЗАРИДСНПП размерът на обезпечението зависи от икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход, за които лицето кандидатства.

41. Институционални действия за повишаване на административния капацитет на създадения през 2015 г. междуведомствен център за контрол и надзор на дружествата, занимаващи се с акцизни стоки:

Центърът осъществява дейността си от 2017 г. на база на междуинституционално сътрудничество, като осигурява бърза оперативна координация и взаимодействие между държавните служби. В тази посока, съгласно споразумение между Прокуратурата на Република България, Министерство на вътрешните работи, Държавна агенция „Национална сигурност“, Национална агенция за приходите и Агенция „Митници“ е създадено и Специализирано междуведомствено звено за подпомагане на разследването на данъчни престъпления, извършвани от организираната престъпност. Целта е осигуряване на оптимални условия за правилна, законосъобразна и ефективна работа по преписки и разследвания, по досъдебни производства с предмет на престъпления по чл. 255 и чл. 256, и чл. 321 от НК, както и провеждане на съвместни операции. От 2019 г. броят на служителите е увеличен и са подобрени координацията и взаимодействието между вече назначените представители на компетентни държавни структури по време на техните смени в центъра.

42. Действия за преодоляване на предизвикателствата, идентифицирани във връзка с борбата с корупцията:

С Решение на Министерския съвет № 806 от 6 ноември 2020 г. е одобрен План за изпълнение на мерки в отговор на препоръките и посочените предизвикателства, съдържащи се в *Доклада на Европейската комисия от 30 септември 2020 г. относно върховенството на закона за 2020 г., Ситуация в областта на върховенството на закона в България*. В Плана са предвидени мерки за повишаване ефективността на разследванията на корупционни престъпления и постигане на по-солидни резултати по отношение на окончателни присъди в тази област, анализ на ресурсите (численост на разследващи органи и прокурори, наличие или липса на специализация в областта), изготвяне на експертни предложения за законодателни промени в НК и НПК, тяхното обсъждане от работна група, включваща представители на съдебната и изпълнителната власт, академичната общност и др. Предвидени са мерки във връзка с подобряване на цялостната работа на Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество чрез обезпечаване на човешките ресурси, както и такива за повишаване на публичността и доверието в Комисията. Приемането на Ръководство за последващата оценка за въздействие от Министерския съвет и въвеждане на изискване за предварителна оценка на въздействие за

проектите на подзаконови актове на министри, които имат икономическо, социално или екологично въздействие са също сред предвидените в плана мерки.

43. Действия за засилване на превенцията и противодействието на корупцията:

С Решение № 235 на Министерския съвет от 19.03.2021 г. е приета нова Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията в България (2021 - 2027 г.)¹³. Разработените седем основни приоритета и мерки към тях са насочени към укрепване на капацитета и повишаване на прозрачността в работата на антикорупционните органи и звена; противодействие на корупционните престъпления; укрепване на капацитета и подобряване на работата на органите, натоварени с контролни и санкционни правомощия в администрацията; повишаване прозрачността и отчетността на местната власт; освобождаване на гражданите от „дребната“ корупция; създаване на среда за обществена нетърпимост към корупцията; своевременен отговор на необходимостта от актуализация на антикорупционните мерки, заложи в националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията, включително в отговор на препоръки, отправени от международните институции. Към Стратегията е одобрена Пътна карта, която предвижда мерките към всеки един приоритет, действия по изпълнение, индикатори и срок за изпълнение, очаквани резултати, финансиране и отговорни институции.

44. Действия за ограничаване на факторите, улесняващи трафика на хора:

С Решение № 976 на Министерския съвет от 31.12.2020 г. е приета *Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030*. Стратегията си поставя като цели не само да смекчи негативните последствия от бедността и неравенствата, но и да преодолява факторите, които ги възпроизвеждат.

45. Действия за подобряване на международното сътрудничество във връзка с наказателни разследвания, включително изпирание на пари:

От 2019 г. Прокуратурата на Република България е сключила два меморандума с международни институции.

46. Действия за подобряване на междуведомственото сътрудничество във връзка с наказателни разследвания, включително изпирание на пари чрез подписване на междуведомствени нормативни актове и споразумения и създадена организация относно осъществяване на координацията на взаимодействието с КПКОНПИ:

---

¹³ Приемник на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в България (2015-2020 г.).

- ✓ ИНСТРУКЦИЯ № 2 от 5.09.2018 г. за взаимодействие между Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и Прокуратурата на Република България за изпълнение на дейностите по глава девета от органите по чл. 16, ал. 2 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество,
- ✓ ИНСТРУКЦИЯ № 1 от 8.04.2020 г. за условията, реда и сроковете за осъществяване на взаимодействие между Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, Прокуратурата на Република България, Министерството на финансите, Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция "Национална сигурност" и Инспектората към Висшия съдебен съвет),
- ✓ Споразумение за сътрудничество и взаимодействие между Прокуратурата на Република България и Сметната палата на РБ от 15.01.2019 г.

47. Действия по изпълнение на Плана за изпълнение на мерки в отговор на препоръките и посочените предизвикателства, съдържащи се в Доклада на Европейската комисия от 30 септември 2020 г. относно върховенството на закона за 2020 г:

От страна на Прокуратурата на Република България е възложен анализ на досъдебните производства, образувани за корупционни престъпления в периода 2018-2020 г. Със заповед на главния прокурор е актуализирана организацията за наблюдение на работата на ПРБ по противодействие на корупцията и организираната престъпност.

48. Действия за осигуряване на устойчивостта на постигнатите резултати по отношение на увеличаването на капацитета на прокурорите и следователите: Проведени са редица мероприятия за обучение по темата и са публикувани материали за обучение на интранет страницата на прокуратурата за използване от всички прокурори и следователи, включително:

- ✓ Актуализиран „Наръчник за разследване на изпирането на пари в България“, издаден от Центъра за изследване на демокрацията, с финансовата подкрепа на Българо-швейцарската програма за сътрудничество.
- ✓ Наръчник относно финансовите разследвания на FATF.
- ✓ Становище № 14 (2019) КСЕП - "Ролята на прокурорите в борбата с корупцията и свързаните с нея икономически и финансови престъпления".
- ✓ Референция към публикации на Центъра за изследване на демокрацията на „Издирване на незаконно придобито имущество“ – ръководство за практикуващи, разработено от Базелския център за възстановяване на активи към Базелския институт за управление и „Оценка на заплахите от организирана престъпност в България – анализ на състоянието на десет престъпни пазара“.
- ✓ Нови методи за предотвратяване, разследване и ограничаване на корупцията и данъчните престъпления в ЕС (2021 г.).

49. **Действия, свързани със създаване на организация във връзка с дейността на и сътрудничеството с Европейската прокуратура, както и във връзка с досъдебните производства за данъчни измами:** През 2020 г. е създаден нов отдел във Върховна касационна прокуратура с ресор „Престъпления против финансовите интереси на ЕС и взаимодействие с Европейската прокуратура“. През 2021 г. е създаден допълнителен отдел с компетенции по "Противодействие на престъпленията срещу кредиторите, данъчните и осигурителните системи".
50. **Действия за засилване на превенцията и противодействието на организираната престъпност.** През 2021 г. е финализиран проект на Стратегията за превенция на престъпността за 2021- 2030 г.
51. **Действия за ограничаване на факторите, улесняващи трафика на хора и подпомагане на жертвите от това престъпление:**
- ✓ С Решение № 401 на Министерския съвет от 21.07.2017 г. е приета Национална стратегия за борба с трафика на хора 2017 – 2021 (НСБТХ). Ежегодно са изготвяни програми за изпълнение на НСБТХ, вкл. Национална програма за превенция и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите (2020);
  - ✓ С Решение № 976 на Министерския съвет от 31.12.2020 г. е приета *Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030*. Стратегията си поставя като цели не само да омекотява негативните последствия от бедността и неравенствата, но и да преодолява факторите, които ги възпроизвеждат.
  - ✓ С Решение № 515 на Министерския съвет от 15.07.2021 г. е приета *Стратегия по заетостта на Република България 2021-2030 г.* Стратегията си поставя за цел да развива адекватна социална защита на бедните и социално слабите слоеве от населението, като в системата на социална защита ще бъдат развити механизмите и стимулите за извеждане на социално слабите от тази група и осигуряване на достатъчни собствени доходи.
52. **Институционални действия, насочени към повишаване на специализацията в Прокуратурата на Република България:**
- Върховната касационна прокуратура продължава надзора на дела за ИП и дела за престъпления против Републиката, включително ФТ чрез създаването на специализиран отдел (Заповед ЛС-3414/15.11.2013 г., последно изменена със Заповед РД-04-57/18.02.2021 г. на Главния прокурор). В някои окръжни прокуратури (по-големите) разследването на случаи на ИП е възложено и на определени прокурори, специализирани във финансови престъпления. В Прокуратурата на Република България са установени правила за специален надзор, с цел повишаване на ефективността при разглеждане на наказателни производства, наред с други, за корупционни престъпления, включително ИП и ОПГ (Заповед ЛС-729, 18 март 2014 г., изменена със Заповед РД-04-199,15 април 2015 г. на Главния прокурор).

53. Както вече беше посочено по-горе, през 2020 г. стартира проект, финансиран по РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/825 от 17 май 2017 г.¹⁴. Проектът се изпълнява от отдел „Икономическа престъпност и сътрудничество“ на Съвета на Европа с експертната подкрепа на компетентните български органи (МРГ НОР по чл. 96 от ЗМИП). Проектът има за цел да подобри способностите на българските органи за ефективно ограничаване не на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма. Проектът включва също компоненти за разработване на отделен анализ на виртуалните валути, схеми за инвестиции срещу гражданство и сектора на ЮЛНЦ, изготвяне на План за действие за ефективно ограничаване не на рисковете, идентифицирани в Доклада за НОР от 2019 г., както и за актуализиране на Доклада за НОР от 2019 г.

V. Ограничаване не на рисковете в периода септември 2021 г. - декември 2022 г.:

Както е описано по-горе, някои от действията, изброени в точки 1-53, следва да бъдат надградени с допълнителни мерки и/или все още продължават и следва да бъдат финализирани в бъдеще (например оценка на рисковете, свързани с виртуалните валути). Началото на изпълнението на проекта по т. 53 от раздел „Ограничаване не на риска в периода 2019-септември 2021 г.“ се забави с няколко месеца поради ситуацията с COVID-19. Това, както е видно от многобройните действия, описани по-горе, не попречи на българските органи да предприемат действия за ограничаване на риска. В рамките на проекта беше използвана специфична глава от методологията на Съвета на Европа за НОР и бяха попълнени таблици за третиране на риска за всяко рисково събитие. Същите послужиха като основа за разработването на списъка с вече предприети действия, изброени по-горе в точки 1-53 на раздел „Ограничаване не на риска през периода 2019 г.-септември 2021 г.“ и на резултатите от тях, и за анализ на необходимостта от тяхното по-нататъшно надграждане с допълнителни действия, както и за определяне на списъка с допълнителни действия за ограничаване не на риска, рисковите събития, които тези действия таргетират, техния вид, очакваните резултати от тяхното изпълнение, приоритет, краен срок за изпълнение, етап и отговорен орган/отговорни органи.

Списъкът с допълнителни действия за ограничаване не на риска е насочен към основните тематични цели на ефективния режим за превенция и противодействие на ИП/ФТ, като например повишена ефективност на мерките на ниво политика, междуведомствена координация и сътрудничество; подобрени възможности за превенция на ИП/ФТ и доколкото е възможно на основни предикатни престъпления, засичане на ИП/ФТ и докладване от обхванатите сектори; и подобро разкриване, предотвратяване, наказателно преследване, санкциониране и улесняване

---

¹⁴Регламент (ЕС) 2017/825 от 17 май 2017 година за създаването на Програмата за подкрепа на структурните реформи за периода 2017—2020 г. и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 1305/2013, изменен с Регламент (ЕС) 2018/1671 от 23 октомври 2018 г.

на конфискация, когато е възможно, на ИП/ФТ и свързаните с тях предикатни престъпления. Някои от действията са насочени не само към превенция на ИП, но и превенция на предикатни престъпления, с които рисковото събитие за ИП е свързано.

Списъкът с допълнителни действия за ограничаване на риска съдържа мерки, насочени към повишаване на осведомеността на публичния и частния сектор относно рисковете от ИП/ФТ, установени с Доклада за НОР от 2019 г., координирани информационни мерки на различни компетентни органи, насочени както към предотвратяване, така и към своевременно установяване и противодействие на ИП/ФТ и свързаните с тях предикатни престъпления.

Списъкът съдържа също редица институционални и оперативни мерки, насочени към по-ефективна алокация на ресурси чрез определяне и/или назначаване на допълнителни служители в компетентните органи, осигуряване на специализирано обучение, въвеждане на специализиран софтуер, създаване на нови звена и/или увеличаване на капацитета на съществуващи звена. Определят се и действия за преодоляване на пропуски в поддържането на статистическа информация, чрез въвеждане на технически възможности за получаване на информация в структуриран формат, както и чрез създаване на различни видове механизми за подобряване на обратната връзка и обмена на информация.

Разписани са и действия за подобряване на междуведомствената координация, като по този начин се цели по-ефективен и координиран отговор от регулаторните, надзорните и правоохранителните органи. Заложените действия се отнасят не само за надзорните органи в областта на мерките срещу ИП/ФТ, финансово-разузнавателното звено, правоохранителните органи и прокурорите, пряко ангажирани с превенцията и противодействието на ИП и ФТ, но и за някои други сектори, по отношение на които са установени заплахи и уязвимости, като например сектора на недвижими имоти, сектора на обществените поръчки, някои икономически сектори, някои категории задължени лица по ЗМИП и др.

Някои от действията продължават, докато други все още не са започнали и/или зависят от приемането и прилагането на законодателството на ЕС. Сроковете за изпълнение на действията се различават в зависимост от вида на действието и планирания срок за изпълнение на за различни видове дейности. Някои от действията се определят като постоянни. Крайният срок за изпълнение на всички действия е декември 2022 г., с изключение на едно действие, за което предвиденият срок е декември 2023 г.

Тези бъдещи действия следва да се разглеждат като план за действие, предназначен да отговори на оставащата част от приоритетните (най-значими) заплахи и уязвимости в националната система, и по този начин да се постигне национална рамка за борба с ИП/ФТ, основана на риска, съгласно изискванията на FATF и на европейските стандарти за борба с ИП/ФТ, и включват следното:

Номер на действие	Номер на рисковото събитие (РС)	Ниво на риска	Действие	Вид действие	Очакван резултат	Ниво на приоритетност	Краен срок	Етап	Отговорен орган, институция или ведомство	Ресурси и последици за държавния бюджет
1	РС 1-РС 40	Нисък, Среден, Висок, Краен	<p>Популяризиране на значението на борбата с ИП и ФТ, констатациите на НОР и необходимостта от действия за адресиране на рисковете чрез:</p> <ol style="list-style-type: none"> Подкрепа за изпълнението на функциите на МРГ НОР по чл. 96 от ЗМИП. Споделяне на информация за дейностите на МРГ НОР и резултатите от тези дейности със съответните заинтересовани страни. 	Ниво политика	<p>Подобрено разбиране на заплахите и уязвимостите от ИП/ФТ в България и повишени способности за прилагане на мерки за борба с тях.</p>	висок	постоянен	в процес на изпълнение	Органите, институциите и ведомствата, които са членове на МРГ НОР	Няма последици за бюджета

2	<p>PC 1</p> <p>PC 8</p> <p>PC 9</p> <p>PC 10</p> <p>PC 11</p> <p>PC 12</p> <p>PC 13</p> <p>PC 28</p> <p>PC 22</p> <p>PC 23</p> <p>PC 25</p> <p>PC 26</p> <p>PC 39</p> <p>PC 40</p> <p>PC 13</p> <p>PC 30</p> <p>PC 31</p> <p>PC 32)</p> <p>Среде</p> <p>н (PC</p> <p>11 PC</p> <p>12PC</p> <p>16 PC</p> <p>17 PC</p> <p>18 PC</p> <p>21 PC</p> <p>29 PC</p> <p>35)</p>	<p>Краен</p> <p>Висок</p>	<p>Повишаване на осведомеността на задължените лица по чл. 4 от ЗМИП относно рисковете от ИП/ФТ, установени в Доклада за НОР от 2019 г., чрез обучение, оценки на риска и/или указания, насочени към:</p> <p>1. конкретни индикатори за дейности по ИП и ФТ и свързаното с това докладване на съмнителни операции (фокус върху нефинансовите бизнеси и професии);</p> <p>2. спазване на изискванията за комплексна проверка на клиента и съхраняване на информация (фокус върху нефинансовите бизнеси и професии);</p> <p>3. установяване на произхода на средствата (фокус върху нефинансовите бизнеси и професии)</p>	<p>Регулаторно/</p> <p>Надзорно</p>	<p>Повишени способности на задължените лица да разпознават конкретни индикатори за ИП и ФТ и свързаното с това докладване на съмнителни операции, и повишено ниво на съответствие с изискванията за комплексна проверка на клиента и други изисквания на мерките срещу ИП/ФТ</p>	<p>висок</p>	<p>постоянен</p>	<p>в процес на изпълнение</p>	<p>САД ФР - ДАНС, БНБ (за банки и други доставчици на платежни услуги), КФН (за застраховател и, инвестиционни и посредници, колективни инвестиционни схеми и другите предприятия за колективно инвестиране, управляващите дружества и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, пенсионноосигурителните дружества), НАП (за организаторите на хазартни игри) - на база на споделена надзорна компетентност съгласно чл. 108 от ЗМИП</p>	<p>Няма последици за бюджета</p>
---	--	---------------------------	---	-------------------------------------	--	--------------	------------------	-------------------------------	--	----------------------------------

3	РС 38	Среде н	Завършване на секторната оценка за ЮЛНЦ по финансиран от СПСР към ЕК проект и предложение за допълнителни мерки за ограничаване на риска	Оперативно (правоохранително)	Повишено ниво на разбиране сред различните заинтересовани страни на рисковете от ФТ в сектора на ЮЛНЦ и успешно ограничаване на риска	висок	октомври 2022	в процес на изпълнение (изпълнява финансираната от СПСР към ЕК проект)	МРГ НОР	Няма последици за бюджета
4	РС 38	Среде н	Споделяне на резултатите от оценката на сектора на ЮЛНЦ със сектора на ЮЛНЦ.	Регулаторно / Надзорно	Повишени способности на ЮЛНЦ за разпознаване на конкретни индикатори за злоупотреба със законната им дейност за целите на ФТ	висок	декември 2022	не е започнато	САД ФР - ДАНС	Няма последици за бюджета
5	РС 38	Среде н	Споделяне на резултатите от оценката на сектора на ЮЛНЦ с други задължени лица	Регулаторно / Надзорно	Повишени способности на другите задължени лица за разпознаване на конкретни индикатори за злоупотреба с ЮЛНЦ за целите на ФТ	висок	декември 2022	не е започнато	САД ФР - ДАНС, БНБ (за банки и други доставчици на платежни услуги)	Няма последици за бюджета

6	РС 12	Среден	Завършване на анализа на рисковете, произтичащи от схемите за инвестиции срещу гражданство в рамките на финансиран от СПСР към ЕК проект и предложение за мерки за ограничаване на риска	Оперативно (правоохранително)	По-задълбочена оценка на рисковете от ИП по програмата за инвестиции срещу гражданство и успешно ограничаване на риска	среден	октомври 2022	в процес на изпълнение (изпълнява се финансиран от СПСР към ЕК проект)	МРГ НОР	Няма последици за бюджета
7	РС 28	Висок	Завършване на анализа на рисковете от ИП/ФТ в сектора на виртуалните валути в рамките на финансиран от СПСР към ЕК проект и предложение за мерки за ограничаване на риска.	Оперативно (правоохранително)	Повишено разбиране на рисковете от ИП/ФТ в сектора на виртуалните валути и успешно ограничаване на риска	висок	октомври 2022	в процес на изпълнение (изпълнява се финансиран от СПСР към ЕК проект)	МРГ НОР	Няма последици за бюджета

8	PC 16 PC 17 PC 18 PC 19 PC 20 PC 21 PC 22 PC 23 PC 24 PC 25 PC 26 PC 27 PC 28 PC 29 PC 30 PC 31 PC 32 PC 34 PC 35 PC 39 PC 40	Среде н Висок (PC 19 PC 22 PC 23 PC 25 PC 26 PC 29 PC 30 PC 31 PC 30 PC 31 PC 32 PC 39 PC 40)	Преглед и актуализиране (ако е необходимо) на документи/методологии на надзорните органи, свързани с надзора, основан на риска в областта на мерките срещу ИП/ФТ, като се вземат предвид констатациите от Доклада за НОР за 2019 г., неговите актуализации и допълнения, и планиране на тематични проверки с фокус върху идентифицираните рискове от ИП/ФТ.	Надзорно	Подобрен подход, основан на риска по отношение на надзора в областта на мерките срещу ИП/ФТ	висок	постояне н	в процес на изпълнен ие	САД ФР - ДАНС, БНБ, КФН, НАП	Няма последици за бюджета
9	PC 9 PC 3	Краен Висок (PC 3)	Преглед и (ако е необходимо) актуализиране на вътрешните регулации на НАП относно надзора, основан на риска, осъществяван от данъчните органи във връзка с ДДС и дължимите данъчни плащания и декларации	Надзорно	Ограничаване на възможността за злоупотреба с юридически лица за укриване на данъци, измами с ДДС (включително избягване на регистрация по ЗДДС) и за ИП чрез търговска дейност	висок	октомвр и 2022	в процес на изпълнен ие	НАП	Няма последици за бюджета

10	PC 8 PC 9 PC 10 PC 11 PC 12 PC 13 PC 20 PC 33 PC 36 PC 37 PC 40 PC 5 PC 6	Краен Висок (PC 13 PC 36 PC 37 PC 40) Среде н (PC 11 PC 12 PC 20 PC 33)	Завършване на внедряването на специализиран софтуер в САД ФР – ДАНС	Оперативно (правоохранително)	Улесняване извършването на автоматизирана обработка на данни от САД ФР - ДАНС и свързано с това подобряване на възможностите за засичане на злоупотреба с парични средства за ИП/ФТ, чрез извличане на полезна информация от големи масиви от данни (т.нар. "data-mining"), получени по реда на чл. 76-78 от ЗМИП	висок	октомври 2022	в процес на изпълнение (изпълнява се в рамките на проект по ФВС за въвеждане на софтуера goAML)	САД ФР - ДАНС	Няма последици за бюджета
11	PC 8 PC 9 PC 10 PC 11 PC 13 PC 1 PC 2 PC 3 PC 4 PC 5 PC 6 PC 7	Краен Висок (PC 13 PC 3) Среде н (PC 11)	Създаване на междуведомствена работна група за разработване на ефективни механизми за създаване и предоставяне на по-редовна и структурирана обратна връзка към САД ФР - ДАНС от правоохранителните органи и Прокуратурата на Република България.	Регулаторно	Засилено междуведомствено сътрудничество и ефективност на процесите на приоритизиране в правоохранителните органи, Прокуратурата на Република България и САД	висок	януари 2022	Не е започнато	Прокуратура на Република България, МВР, ДАНС, САД ФР - ДАНС	Няма последици за бюджета

					ФР - ДАНС					
12	РС 8 РС 9 РС 20	Краен Среде н (РС 20)	Разработване на ефективни механизми (напр. лица за контакт, работни групи и др.) за поредовен обмен на информация между САД ФР-ДАНС и НАП, и правоохранителните органи и НАП, в случаи на установено нарушение на регулацията на дейностите по обмяна на валута, вкл. нарушения, свързани с прехвърляне на суми по банкови сметки	Надзорно	Подобрен контрол в борбата с ИП/ФТ и ограничаване на възможността за злоупотреба с валутния обмен за целите на ИП чрез нарушения на регулацията на този вид дейност	среден	постоянен	в процес на изпълнение	НАП, САД ФР - ДАНС, ДАНС, МВР	Няма последици за бюджета

13	PC 16 PC 17 PC 18 PC 19 PC 25 PC 26 PC 27 PC 39 PC 40	Среде н Висок (PC 19 PC 26 PC 39 PC 40)	Създаване и участие в колегии на ЕС за надзорна дейност в областта на мерките срещу ИП/ФТ	Надзорно	Засилено сътрудничество между компетентните органи и с компетентни органи на други държави.	среден	постояне н	в процес на изпълнен ие	САД ФР - ДАНС, БНБ, КФН	Няма последици за бюджета
14	PC 16 PC 17 PC 18 PC 19 PC 25 PC 26 PC 27 PC 39 PC 40	Среде н Висок (PC 19 PC 25 26 PC 39 PC 40)	Въвеждане на автоматизирани системи за анализ на информацията, получавана в БНБ като надзорен орган по мерките срещу ИП/ФТ	Надзорно / Институцио нално	Повишен капацитет на БНБ като надзорен орган	среден	декемвр и 2023	не е започнато	БНБ	Бюджет на БНБ
15	PC 16 PC 17 PC 18 PC 19 PC 25 PC 26 PC 27 PC 39 PC 40	Среде н Висок (PC 19 PC 25 26 PC 39 PC 40)	Повишаване на капацитета (знания в ИТ сферата) на БНБ като надзорен орган по мерките срещу ИП/ФТ	Надзорно / Институцио нално	Повишен капацитет на БНБ като надзорен орган	среден	постоян ен	В процес на изпълнен ие	БНБ	Бюджет на БНБ
16	PC 21 PC 22 PC 23 PC 24	Среде н Висок (PC 22 PC 23)	Предоставяне на специализирано обучение за новоназначените служители в звеното за надзор на мерките срещу ИП/ФТ при КФН	Институцио нално	Повишен капацитет на КФН като надзорен орган	среден	постоян ен	В процес на изпълнен ие	КФН	Няма последици за бюджета

17	PC 16 PC 17 PC 18 PC 19 PC 21 PC 22 PC 23 PC 24 PC 25 PC 26 PC 27 PC 29 PC 39 PC 40	Среде н Висок (PC 19 PC 22 PC 23 PC 25 26 PC 39 PC 40)	Укрепване на административния капацитет на САД ФР – ДАНС, които да бъдат ангажирани с контролна дейност по отношение спазването на мерките срещу ИП/ФТ, и осигуряване на специализирано обучение за новоназначените служители	Институцио нално	Повишен капацитет на САД ФР - ДАНС като надзорен орган	среден	юни 2022	В процес на изпълнение	САД ФР - ДАНС	В рамките на одобрения бюджет на ДАНС
18	PC 16 PC 17 PC 18 PC 19 PC 21 PC 22 PC 23 PC 24 PC 25 PC 26 PC 27 PC 29 PC 39 PC 40	Среде н Висок (PC 19 PC 22 PC 23 PC 25 26 PC 39 PC 40)	Разработване на ефективни механизми (напр. лица за контакт, работни групи и т.н.) за редовен обмен на информация в структуриран формат между САД ФР - ДАНС и други надзорни органи в областта на мерките срещу ИП/ФТ	Регулаторн о	Засилено сътрудничество и координация в надзора на мерките срещу ИП/ФТ	висок	постояне н	в процес на изпълнение	САД ФР - ДАНС, БНБ, КФН, НАП	Няма последици за бюджета

19	PC 16 PC 17 PC 18 PC 19 PC 21 PC 22 PC 23 PC 24 PC 25 PC 26 PC 27 PC 29 PC 39 PC 40	Среде н Висок (PC 19 PC 22 PC 23 PC 25 26 PC 39 PC 40)	Разработване на ефективни механизми (напр. лица за контакт, работни групи и др.) за по-редовно осъществяване на съвместни надзорни действия между САД ФР - ДАНС и другите органи за надзор в областта на мерките срещу ИП/ФТ: проверки, обучения, указания, циркулярни писма и др.	Регулаторно	Засилено сътрудничество и координация в надзора на мерките срещу ИП/ФТ	висок	постоянен	в процес на изпълнение	САД ФР - ДАНС, БНБ, КФН, НАП	Няма последици за бюджета
20	PC 29	Среде н	Укрепване на административния капацитет на НАП, по отношение на надзора на казината в областта на мерките срещу ИП/ФТ и осигуряване на специализирано обучение за служителите	Институционално	Повишен капацитет на НАП като надзорен орган	среден	май 2022	в процес на изпълнение	НАП	В рамките на одобрения бюджет на НАП, съответно на МФ

21	РС 23	Висок	Указания (и/или публикации, съобщения и т.н.) за частния сектор за адресиране на рисковете от измами с финансови инструменти, свързани с дейността на лица, които оперират без необходимия лиценз	Регулаторно	Предотвратяване на потенциални случаи на измами с участието на лица, извършващи дейност без необходимия лиценз	среден	постоянен	в процес на изпълнение	МВР, ДАНС, КФН	Няма последици за бюджета
----	-------	-------	---	-------------	--	--------	-----------	------------------------	----------------	---------------------------

22	РС 23	Висок	<p>Разработване на ефективни механизми (напр. лица за контакт, работни групи и др.) за:</p> <p>1. по-редовен обмен на информация и координиране на действията между органите за надзор, САД ФР - ДАНС и правоохранителните органи по сигнали и доклади от частния сектор за лица, които извършват дейност без необходимия лиценз, и</p> <p>2. споделяне на информация с частния сектор относно справянето с рисковете от измами с финансови инструменти, свързани с дейността на лица, които оперират без необходимия лиценз</p>	Надзорно / Регулаторно	Засилване на превенцията на потенциални случаи на измами с участието на лица, които оперират без необходимия лиценз, и подобрен отговор от правоохранителните органи в такива случаи	висок	постоянен	в процес на изпълнение	МВР, ДАНС, КФН, САД ФР - ДАНС	Няма последици за бюджета
----	-------	-------	--	------------------------	--	-------	-----------	------------------------	-------------------------------	---------------------------

23	PC 1 PC 2 PC 3 PC 4 PC 5 PC 6 PC 7 PC 14 PC 15 PC 28 PC 29	Краен Висок (PC 3 PC 14 PC 15 PC 28 PC 29) Среде н (PC 29)	Анализ на административния ресурс на правоохранителни органи, разследващи органи и Прокуратурата на Република България и въвеждане на мерки за: 1. укрепване на административния капацитет, ако е необходимо, и 2. специализирани обучения и специализация за правоохранителни органи, разследващи органи и прокурори	Институцио нално	Повишен капацитет на правоохранителните органи и Прокуратурата на Република България за разследване и наказателно преследване на ИП/ФТ и свързаните с тях предикатни престъпления, вкл. корупция, организирана престъпност, данъчни престъпления, компютърни измами, трафик на наркотици, трафик на хора и контрабанда, и изпирането на пари, придобити от тези престъпления	висок	април 2022	в процес на изпълнен ие	Прокуратура на Република България, МВР, ДАНС, Национална Следствена Служба	В рамките на одобрените бюджети на съответните институции
24	PC 15	Висок	Преглед и актуализиране на методиката за рисковобазирания надзор/контрол, упражняван по отношение на обществените поръчки	Надзорно	Повишена прозрачност на разпределението на целевите средства от фондовете на ЕС и процеса на тяхното управление	висок	юни 2022	не е започнато	Агенция по обществени поръчки	Няма последици за бюджета

25	PC 15	Висок	<p>Анализ на административните ресурси в управляващите органи по оперативните програми на ЕС и въвеждане на мерки за:</p> <ol style="list-style-type: none"> укрепване на административния капацитет, ако е необходимо, и специализирани обучения, ако е необходимо 	Институционално	<p>Повишен капацитет на управляващите органи по оперативните програми на ЕС за контрол върху разпределението на финансов ресурс от средства от ЕС</p>	висок	юни 2022	не е започнато	Управляващи органи по оперативните програми на ЕС	В рамките на одобрения бюджет на съответните ПРБ
----	-------	-------	---	-----------------	---	-------	----------	----------------	---	--

26	PC 3 PC 8 PC 9 PC 30	Краен Висок (PC 30 PC 3)	<p>Създаване на междуведомствена работна група за изготвяне на предложения за мерки, насочени към ограничаване на злоупотребата с ООД за целите на ИП и данъчни престъпления и извършване на следните дейности от РГ:</p> <p>1. Проучване сред други държави-членки на ЕС и (ако е необходимо) сред други страни относно законодателството и практиките по отношение на регистрацията на дружества с минимален регистриран капитал;</p> <p>2. Преглед на действащата правна рамка, уреждаща изискванията за регистрацията на ООД;</p> <p>3. Изготвяне на предложение за законодателни изменения за допълнителни изисквания за регистрация на дружества с минимален капитал или друга подходяща мярка.</p>	Проучване/ Законодате лно	Ограничаване на възможността за злоупотреба с юридически лица за укриване на данъци, измами с ДДС (включително избягване на регистрацията по ЗДДС) и ИП чрез търговска дейност.	висок	септемвр и 2022	не е започнато	Министерство на правосъдието – водеща роля РГ – подпомагаща роля	Няма последици за бюджета
----	-------------------------------	-----------------------------------	---	---------------------------------	---	-------	--------------------	-------------------	--	------------------------------

27	PC 3, PC 1, PC 8 PC 9	Краен	<p>Създаване на междуведомствена работна група и изпълнение на следните задачи от РГ:</p> <p>1. Проучване сред други държави-членки на ЕС и (ако е необходимо) сред други страни относно законодателството и практиките на тези държави по отношение на:</p> <p>1.1 транспонирането на чл. 30, параграф 4 (акцент върху последното изречение) от Директива (ЕС) 849/2015 на Европейския парламент и на Съвета относно предотвратяването на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма;</p> <p>1.2 функционирането на въведения механизъм при установяване на несъответствие между информацията за действителна собственост в регистъра и информацията за действителна собственост, установена по други канали, напр. в процеса на извършвана от</p>	Проучване/ Законодателно	<p>Усъвършаване и повишаване на ефективността на механизма за разрешаване на несъответствията между информацията за действителна собственост в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и информацията за действителна собственост, установена по други канали, и въвеждане на конкретна бележка в регистрите за необходимостта от проверка на информацията</p>	висок	август 2022	в процес на изпълнение (направено е проучване чрез каналите за обмен на информация между ФРС)	Агенция по вписванията – водеща роля РГ – подпомагаща роля	Няма последици за бюджета
----	--------------------------------	-------	---	-----------------------------	--	-------	----------------	---	--	---------------------------

		<p>задължените лица комплексна проверка на клиента;</p> <p>1.3 функционирането на механизма за своевременно разрешаване на несъответствията;</p> <p>1.4. правомощията или липсата на такива на компетентния орган, администриращ регистъра за действителна собственост (например Службата по вписванията) да въвежда промени в регистъра по собствена инициатива, когато възникне такова несъответствие и липса/наличие на изискване този орган да се позовава на съдебно решение или на заявление от самото юридическото лице/образуване.</p> <p>2. Преглед на действащата правна рамка, уреждаща изискванията за въвеждане на информация за действителна собственост в централните регистри; и,</p> <p>3. Изготвяне на предложение за законодателни изменения за повишаване на</p>							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			ефективността на механизма за разрешаване на несъответствия между информацията за действителна собственост в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и информацията за действителна собственост, установена по други канали, и ако се определи като подходящо, въвеждане в регистрите на конкретна бележка за наличие на несъответствие.							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

28	PC 3, PC 1, PC 8 PC 9	Краен Висок (PC 3)	Укрепване на административния капацитет на Търговския регистър и Регистъра на ЮЛНЦ и Регистър БУЛСТАТ и/или в друг орган, определен за проверка на информацията за действителна собственост, и предприемане на действия за отстраняване на несъответствията, и осигуряване на специализирано обучение на новоназначените служители	Институционално	Повишен капацитет на органите, отговорни за администрирането на регистрите за действителна собственост	висок	октомври 2022	не е започнато	Агенция по вписванията	В рамките на одобрения бюджет на Агенцията по вписванията, съответно на МП
29	PC 8 PC 9 PC 10 PC 11 PC 12 PC 13	Краен Висок (PC 13) Среден (PC 11 и PC 12)	Разширяване на функционалността на Регистъра по чл. 56а от ЗКИ, за сравняване на данните, съдържащи се в регистъра, и данните, съхранявани в кредитни институции, платежни институции и дружества за електронни пари	Регулаторно	Повишен капацитет на органите, отговорни за администрирането на Регистъра по чл. 56а от ЗКИ, който съдържа и информация за действителните собственици на титулярите на сметки.	среден	2022-2023	в процес на изпълнение	БНБ	Разходите за новите служители ще бъдат покрити от бюджета на Дирекция „Регистри“

30	PC 8 PC 9 PC 10 PC 11 PC 12 PC 13	Краен Висок (PC 13) Среде н (PC 11 и PC 12) PC 12)	Укрепване на административния капацитет на Регистъра по чл. 56а от ЗКИ, поддържан от БНБ чрез назначаване на допълнителен брой квалифицирани служители и осигуряване на специализирано обучение на новоназначените служители	Институцио нално	Повишен капацитет на органите, отговорни за администриране то на Регистъра по чл. 56а от ЗКИ, който съдържа и информация за действителните собственици на титулярите на сметки.	висок	2022- 2023	в процес на изпълнен ие	БНБ	Бюджет на БНБ
----	--	---	--	---------------------	---	-------	---------------	----------------------------------	-----	---------------

31	PC 13 PC 30 PC 31	Висок	<p>Създаване на междуведомствена работна група и изготвяне на предложения от същата за законодателни изменения, насочени към:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Въвеждане на регулаторни изисквания за сектора на недвижимите имоти, напр. регистрацията или лицензиране, изисквания за навлизане на пазара и изисквания за осъществяване на дейността; 2. Определяне на надзорен орган за регистрацията/лицензиране на сектора на недвижимите имоти; 3. Въвеждане на контрол за спазване на новите регулаторни изисквания за сектора на недвижимите имоти (когато бъдат въведени); 4. Въвеждане на ефективен механизъм за ограничаване на възможностите за продажба на недвижими имоти на неправилно декларираните цени. 	Законодателно/ Регулаторно	<p>Регулиране на сектора на недвижимите имоти и засилен контрол върху сектора по спазване на мерките срещу ИП/ФТ, и ограничаване на укриването на данъци при сделки с недвижими имоти и на злоупотребата с недвижими имоти за целите на ИП</p>	среден	юни 2022	не е започнато	Институции, включени в работната група	В рамките на одобрения бюджет на институцията, която ще бъде определена за надзорен орган
----	-------------------------	-------	---	-------------------------------	--	--------	----------	----------------	--	---

32	PC 13 PC 30 PC 31	Висок	Укрепване на административния капацитет на органа, определен за надзор на сектора на недвижимите имоти.	Институционално	Засилен контрол върху сектора на недвижимите имоти	среден	декември 2022	не е започнато	В зависимост от решението по т. 2 от мярка № 31	В рамките на одобрения бюджет на институцията, която ще бъде определена за надзорен орган
33	PC 28	Висок	Създаване на междуведомствена работна група за изготвяне на предложения за изменения на националното законодателство за прилагане на правната рамка на ЕС за криптоактиви, когато и ако тя бъде приета и приложена	Законодателно	Подобрена технология за достъп на инвеститорите, която им позволява да имат по-добър достъп до своите криптоактивите и да търгуват с тяхната виртуална валута или виртуални валути или да ги обменят за традиционни валути, като еврото.	висок	Зависи от приемането и прилагането на законодателството на ЕС	не е започнато	Министерство на финансите – водеща роля Членовете на РГ – подпомагаща роля	Няма последици за бюджета

34	PC 28	Висок	<p>Въвеждане на регулация и надзор върху сектора на криптоактивите за спазване на националното законодателство, транспониращо правната рамка на ЕС, когато и ако бъде приета и приложена, и определяне на регулаторен/регулаторни орган/органи за сектора на криптоактивите</p>	<p>Регулаторно / Институционално</p>	<p>Подобрена регулация и надзор върху сектора на криптоактивите, вкл. надзор върху спазването на мерките срещу ИП/ФТ</p>	висок	<p>Зависи от приемането и прилагането на законодателството на ЕС</p>	<p>не е започнато</p>	<p>Министерство на финансите – водеща роля Членовете на РГ – подпомагаща роля</p>	<p>В рамките на одобрение бюджет на МФ</p>
----	-------	-------	---	--------------------------------------	--	-------	--	-----------------------	---	--

35	PC 36 PC 37	Висок	Изменения във Валутния закон за хармонизиране на националното законодателство с разпоредбите, предвидени в Регламента на ЕС за контрол на паричните средства	Законодателно	Повишен капацитет на митническите органи за предотвратяване на ФТ и ИП чрез трансграничен пренос на парични средства	висок	2022	в процес на изпълнение	Министерство на финансите, Агенция „Митници“	Няма последици за бюджета
36	PC 27	Среден	Провеждане на тематични проверки на място, с фокус върху рисковете, които се свързват с дейността на представителите. В обхвата на тези тематични проверки е необходимо да се включва проверка дали дружествата за електронни пари осъществяват ефективен контрол върху представителите си, включително наличието на ефективни системи за мониторинг, проверки на място и обучение.	Надзорно	Ефективна проверка на представителите от дружествата за електронни пари	среден	постоянен	в процес на изпълнение	САД ФР-ДАНС, БНБ	Няма последици за бюджета

37	PC 26 PC 39 PC 40	Висок	Провеждане на тематични проверки на място, с фокус върху рисковете, които се свързват с дейността на представителите. В обхвата на тези тематични проверки е необходимо да се включва проверка дали доставчиците на платежни услуги, които предоставят услугата „наличен паричен превод“ осъществяват ефективен контрол върху представителите си, включително наличието на ефективни системи за мониторинг, проверки на място и обучение.	Надзорно	Ефективна проверка на представителите от доставчиците на платежни услуги, които предоставят услугата „наличен паричен превод“	среден	постоянен	в процес на изпълнение	САД ФР-ДАНС, БНБ	Няма последици за бюджета
38	PC 1 PC 2 PC 3 PC 4 PC 5 PC 6 PC 7	Краен Висок (PC 3)	Разработване на практически методологии/ръководства за провеждане на финансови разследвания, съдържащи стандартни материали и детайлни процедури за действие при установяване на данни за извършено престъпление, генериращо престъпни активи, както и при установяване на престъпно придобити активи	Оперативно (правоохранително)	Повишен капацитет на правоохранителните органи и на Прокуратурата на Република България за разследване и наказателно преследване на корупция, организирана престъпност, данъчни престъпления, компютърни измами, трафик на наркотици, трафик на хора и	висок	юни 2022	не е започнато	Национален институт на правосъдието, Прокуратура на Република България, МВР, ДАНС	Няма последици за бюджета

					контрабанда, и изпиране на средствата от тези престъпления					
39	PC 1 PC 2 PC 3 PC 4 PC 5 PC 6 PC 7 PC 28	Краен Висок (PC 3 PC 28)	Разработване на практически методологии/ръководства, съдържащи стандартни материали и детайлни процедури за действие при случаи, в които се разследват операции с виртуални активи;	Оперативно (правоохранително)	Повишен капацитет на правоохранителните органи и на Прокуратурата на Република България за разследване и наказателно преследване на корупция, организирана престъпност, данъчни престъпления, компютърни измами, трафик на наркотици, трафик на хора и	висок	юни 2022		Национален институт на правосъдието, Прокуратура на Република България, МВР, ДАНС	Няма последици за бюджета

					контрабанда и изпиране на средствата от тези престъпления					
40	РС 1	Краен	Анализ на съществуващите процедури и правила за работа на инспекторатите към ведомствата (министерства, агенции и др.) и изготвяне на предложения за повишаване капацитета за навременно разкриване на корупционни схеми и престъпно отклоняване на средства.	Регулаторн о	Повишен капацитет на инспекторатите към ведомствата (министерства, агенции и др.) и изготвяне на предложения за подобряване на навременното разкриване на корупционни схеми и престъпно отклоняване на средства	висок	юни 2022		Главен инспекторат към Министерски съвет	Няма последици за бюджета

41	РС 1	Краен	<p>Преглед на наказателното законодателство в областта на корупционните престъпления относно нуждата от стимулиращи добросъвестното процесуално поведение норми, изключващи наказуемостта за лицето, даващо/дало подкуп, ако доброволно съобщи за това, макар и не незабавно, дори и в хипотези, при които не е било изнудвано; както и такива, позволяващи доброволно споразумение между защитата и прокурора по отношение на сътрудничащи на обвинението лица, разкрили особено тежки корупционни прояви и при необходимост предложение за изменение и допълнение на относимите закони</p>	<p>Подобрено наказателно законодателство в областта на разследване и наказателно преследване на корупционни престъпления и законодателство, свързано с подаване на сигнали за корупционни престъпления</p>	висок	не е започнато	<p>Министерство на правосъдието – водеща роля Прокуратура на Република България, МВР, ДАНС - подпомагаща роля</p>	Няма последици за бюджета
----	------	-------	--	--	-------	----------------	---	---------------------------

42	PC 1	Краен	Преглед на законодателството в областта на обществените поръчки и при необходимост неговото актуализиране с оглед повишаване контрола върху разходването на публични средства	Проучване / Законодателно	Подобрено законодателство в областта на обществените поръчки и разходването на публични средства	висок	септември 2022	не е започнато	Агенция по обществени поръчки	Няма последици за бюджета
43	PC 1	Краен	Преглед на законодателството по отношение на защитата на лицата, които подават сигнали за корупционни прояви (т.нар. „whistleblowers“) и при необходимост, изготвяне на предложение за изменение	Проучване / Законодателно	Подобрено наказателно законодателство в областта на защитата на лицата, които подават сигнали за корупционни престъпления.	висок	септември 2022	не е започнато	Министерство на правосъдието	Няма последици за бюджета
44	PC 1 PC 2 PC 3 PC 4 PC 5 PC 6 PC 7	Краен Висок (PC 3)	Разработване на практически методологии/ръководства за модела „Open Source Intelligence“	Оперативно (правоохранително)	Повишен капацитет на правоохранителните органи за използване на „Open Source Intelligence“	висок	май 2022	не е започнато	МВР, ДАНС	Няма последици за бюджета

45	PC 1 PC 2 PC 3 PC 4 PC 5 PC 6 PC 7	Краен Висок (PC 3)	Преглед на съществуващия за правоохранителните органи, разследващите органи и прокуратурата на РБ отдалечен електронен достъп до информация, съдържаща се в базите данни на други публични институции и при установяване на възможности и правна допустимост – въвеждане на допълнителни видове достъп	Регулаторно	Повишен капацитет на правоохранителните органи, разследващите органи и прокуратурата на РБ за финансово проследяване/разследване на криминално придобити активи	висок	май 2022	не е започнато	Прокуратура на Република България, МВР, ДАНС	В рамките на одобрените бюджети на съответните ПРБ
46	PC 3	Висок	Преглед на законодателството в областта на данъчните измами и при необходимост изготвяне на предложения за изменения	Проучване / Законодателно	Подобрено законодателство в областта на данъчните измами	висок	септември 2022	не е започнато	Министерство на правосъдието – водеща роля НАП, Министерство на финансите, Прокуратурата на Република България, МВР, ДАНС - подпомагаща роля	Няма последици за бюджета

47	РС 4	Краен	Засилване на информационните кампании, насочващи вниманието върху предпазване от предоставянето на данни в интернет, както и риска от участие в изпиране на пари при регистриране/предоставяне на сметка за прехвърляне на средства, собственост на друго физическо /юридическо лице	Ниво политика	Повишена чувствителност на обществото по отношение на личните данни и споделянето на информация в интернет	висок	постоянен	В процес на изпълнение	МВР, ДАНС, САД ФР - ДАНС	Няма последици за бюджета
48	РС 4	Краен	Преглед на наказателното законодателство с оглед осигуряване на възможност на разследващите органи и прокурорите да получат достъп при разследването и доказването на компютърните престъпления с оглед естеството им до информацията по чл. 159а НПК, тъй като при актуалната уредба този достъп съществено се затруднява.	Проучване / Законодателно	Подобрена нормативна база за разследване и наказателно преследване на компютърните престъпления	висок	септември 2022	Не е започнато	Министерство на правосъдието – водеща роля Прокуратурата на Република България, МВР, ДАНС - подпомагаща роля	Няма последици за бюджета

49	PC 6	Краен	Анализ (от страна на Националната комисия за борба с трафика на хора) на необходимостта от повече информационни кампании във връзка с риска от въвличане в трафик на хора, организация и провеждане на такива	Ниво политика	Засилена превенция и закрила на жертвите на трафик на хора	висок	постоянен	Не е започнато	Национална комисия за борба с трафика на хора	Няма последици за бюджета
50	PC 6	Краен	Анализ на необходимостта от повече информационни кампании във връзка с риска от трудова експлоатация, организация и провеждане на такива	Ниво политика	Засилена превенция и закрила на жертвите на трафик на хора	висок	постоянен	Не е започнато	Агенция по заетостта и Национална комисия за борба с трафика на хора	Няма последици за бюджета
51	PC 6	Краен	Преглед и актуализиране (ако е необходимо) на процедурите, прилагани от Гранична полиция по отношение на млади и/или бременни жени, напускащи страната пеша	Оперативно (правоохранително)	Засилена превенция и закрила на жертвите на трафик на хора	висок	постоянен	Не е започнато	МВР (Гранична полиция)	Няма последици за бюджета